

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 7–13 листопада 2014 р.

і життя

Досвід оперного співу

стор. 6–7

Літературний клуб

стор. 5

Стихія мистецтва

стор. 16–17

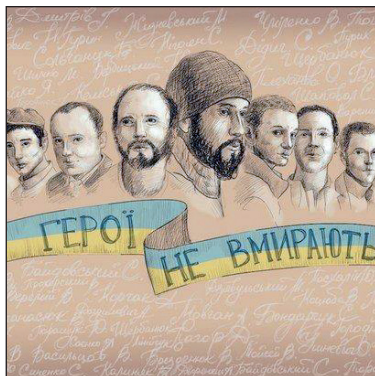
Фото Романа РАТУШНОГО

Нова країна

НОВИНИ

ВІДЗНАКА ГЕРОЇВ

Президент України Петро Порошенко затвердив статут і малюнок ордена Героїв Небесної сотні.

Відповідний указ розміщено на офіційному сайті Адміністрації Президента.

«Орден Героїв Небесної сотні встановлено для відзначення осіб за громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, активну благодійну, гуманістичну, громадську діяльність в Україні, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності (листопад 2013 року – лютий 2014 року), інших подій, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України», – йдеться у тексті статуту ордена.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

Днями міністр культури України Євген Нищук відвідав прес-конференцію в інформаційно-аналітичному агентстві «Главком». Говорили про реформування відомства, законодавчі ініціативи Мінкультури, співпрацю з міжнародними партнерами, гуманітарну політику України в контексті війни з Російською Федерацією та підтримку митцями українських військових, а також проблеми із закладами культури в зоні, яку контролюють терористи, та можливі шляхи їх вирішення.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Кабінет Міністрів України на засіданні 30 жовтня схвалив проект постанови «Про внесення змін до по-

станови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 р. № 65».

Прийняття постанови дозволить працевлаштувати працівників Донецької державної музичної академії імені С. Прокоф'єва та Луганської державної академії культури і мистецтв в інших мистецьких вищих навчальних закладах сфери культури та забезпечити продовження навчального процесу для тих студентів, які зголосилися переїхати на територію, підконтрольній українській владі.

ПЕРСПЕКТИВИ

У Києві, в Будинку уряду, відбулася експертна зустріч за участі заступника міністра культури України з питань європейської інтеграції Світлани Фоменко на тему «Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в культурній галузі».

У зустрічі взяли участь представники структурних підрозділів галузі, керівники галузевих закладів Дніпропетровської, Львівської та Одеської областей, експерти регіональних інститутів громадянсько-господарства.

Світлана Фоменко зосередила увагу на питаннях щодо євроінтеграційного напрямку в культурній галузі та методах реалізації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

СПІЛЬНЕ НАДБАННЯ

Завершився другий етап українсько-польської програми обміну досвідом у сфері культури, який вклю-

чав заняття і майстер-класи для українських урядовців, представників музеїв, бібліотек та інших.

Міжнародний семінар підготували Міністерство культури України та Міністерство культури і національної спадщини Республіки Польща з співпраці з Польським інститутом у Києві.

Тема семінару – «Охорона культурної спадщини в Республіці Польща». Його учасники ознайомилися з дослідженнями польсько-українського інституційного співробітництва у сфері «спільної спадщини».

НЕ МІСЦЕ НА ЕКРАНИ

Міністерство культури України та керівник відомства Євген Нищук заперечили громадськості, що «зухвалий приклад візиту до України» російського актора Пореченкова, «який у розповсюдженому в мережі Інтернет відео стріляє в бік наших воєнів», не залишиться без реакції. Згідно з заявою міністра, комісії, що працює при Державному агентстві України з питань кіно, доручено переглянути фільми за участю актора для того, щоб вони не потрапляли на українські екрани.

Третього листопада відбулося засідання експертної комісії з питань розповсюдження та демонстрування фільмів при Держкіно, яка рекомендувала заборонити для кіно- і телепоказу, публічного комерційного відео, домашнього відео на території України 69 стрічок за участю актора, режисера і продюсера Михайла Пореченкова. На підставі зазначеного рішення експертної комісії Держ-

кіно скасувало або відмовило в державній реєстрації вказаним фільмам (список – на сайті Мінкультури).

НОВИЙ ФІЛЬМ

У рамках 44-го Міжнародного кінофестивалю «Молодість» у Києві презентували новий український фільм «Брати. Остання сповідь» (режисер – Вікторія Трофименко). Це психологічна драма про двох братів-гуцулів, які не можуть знайти спільної мови, але сповідаються перед смертю, аби їхні душі були чистими, коли стоятимуть перед Богом.

«Увага, яку фільм отримує на фестивалях, дасть йому можливість бути успішним у національному прокаті, а також говорити з європейськими та світовими партнерами про просування фільму за межами України», – сказав під час презентації стрічки міністр культури України Євген Нищук.

ЗНАХІДКИ «МОЛОДОСТІ»

Церемонія закриття фестивалю відбулася в культурному центрі «Кінотеатр "Київ"». За результатами роботи міжнародного журі гран-прі «Молодості», головний приз – статуетку «Скіфський олень» та сертифікат на \$10 тис. – отримав повнометражний фільм

«Деся там» (Anywhere Else) режисера Естер Амрам з Німеччини.

Міжнародне журі національного конкурсу нагородило призом і дипломом за найкращий фільм конкурсу стрічку «Обличчя» Нікона Романченка.

Спеціальними відзнаками конкурсу – дипломами журі – наго-

роджені кінокартини: «Равлики» Марини Вроди – «За творчу сміливість у дослідженні реальності»; «Прості речі» Олександра Ратія – «За вміння простими засобами створити глибокий образ».

ОСОБЛИВИМ ДІТЯМ

Національний музей Тараса Шевченка продовжує програму «Музей без бар'єрів: від теорії до практики». Так, з метою інтеграції дітей з особливими потребами в соціально-культурний простір, у рамках проекту музею відвідали дітки з аутизмом та синдромом Дауна.

Для цих особливих дітей гіді в доступній формі провели екскурсію по виставці робіт української художниці Марії Примаченко.

Після екскурсії в Дитячому центрі музею відбулися творчі заняття на тему «Золота осінь». Малеча малувала й розфарбовувала осінні листочки, займалася леготерапією.

ГОЛОС МИРУ

11 листопада в рамках благодійного марафону «Голос Миру», до якого долучилися артисти естради Тетяна Піскарьова, Alexander Tulinov, Світлана Тарабарова, Аркадій Войтюк, Андрій Заліско, Наталка Кар-

па та Альона Мусієнко, відбудеться благодійний концерт для 600 поранених солдат, які лікуються у Львівському військовому госпіталі, що на вулиці Личаківській.

Організатори благодійного концерту – Асоціація громадських організацій «Соціальний захист», Міжнародна громадська організація «Назустріч мрії» та Благодійний фонд «Рух Опору». Газета «Культура і життя» – інформаційний спонсор концерту.

СПАДЩИНА ЯК РЕСУРС

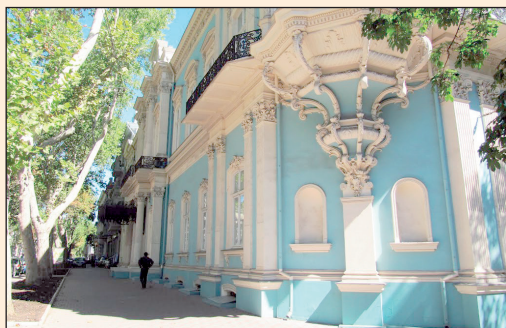
11 листопада у Києві в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» та Національній парламентській бібліотеці України відбудеться Всеукраїнська конференція «Розмаїття нематеріальної культурної спадщини як ресурс економічного розвитку України». Одним із організаторів заходу є Міністерство культури України.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

ПОКЛИКАННЯ – ЗБЕРІГАТИ

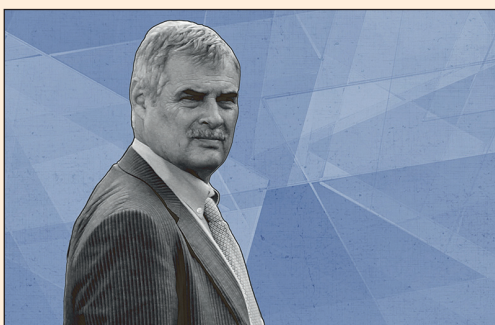

7–8 листопада в Одеському музеї західного і східного мистецтва відбудуться заходи, присвячені 90-річчю відкриття музею та 30-річчю заснування Одеської філії Національного науково-дослідного реставраційного центру України.

До цієї дати відкривається виставка «Покликані зберігати», яка репрезентує відреставровані фавіцями центру твори мистецтва з експозиції та фондів Одеського музею західного і східного мистецтва.

Представлені рідкісні за історичною й культурною цінністю роботи. Зокрема, серед визначних експонатів виставки – портрет видатного градоначальника міста Одеси герцога де Рішельє роботи художника В. Гюбера, ікона «Мадонна з немовлям» Умбрійської школи живопису XVI століття. Серед графічних творів – тибетська танка «Манле», зразки англійської гравюри XIX століття тощо.

СИСТЕМА ПРОТИ

Відсутність повноважень не дозволяє міській владі боротися з незаконною забудовою, – вважає головний архітектор Києва Сергій Целовальник. Про це повідомили в Київській міській держадміністрації. «Нас позбавили повноважень. У березні 2011-го прийнятий закон про регулювання містобудівної діяльності. З того часу в головних архітекторів немає контролюючих функцій, а містобудівні ради стали іграшковими – обговорення проектів на них необов'язкове і відбувається тільки за бажанням забудовника», – зазначив Сергій Целовальник.

Коли кияни виявляють незаконне будівництво, вони вимагають від міської влади припинити це неподобство. І це не поодинокі випадки. Однак чинне законодавство не дозволяє головному архітектору міста зупиняти будівельні роботи.

«Мені вистачає сил відстояти деякі об'єкти, але в цілому система працює проти нас», – зазначив головний архітектор столиці.

Департамент містобудування та архітектури вже давно підготував пакет пропозицій щодо зміни нормативних актів, зокрема й законів України, – зазначають у міській держадміністрації. Якщо ці зміни будуть затверджені, то місто, міська громада, поверне собі право впливати на містобудівну ситуацію.

Обвал – початок зрушень?

Світлана СОКОЛОВА

Пропозиції щодо ситуації вселяють надію на позитивні зміни.

Візне засідання робочої групи постійної комісії Київради з питань культури та туризму відбулося в Національному заповіднику «Софія Київська». Розглядалося питання щодо обвалу 18 жовтня стіни – частини господарської цегляної огорожі XX століття, розташованої у дворі садиби житлового будинку на вулиці Стрілецькій, 7/6, на межі території згаданого заповідника.

Учасники висловили думки щодо деталізації зонування буферної зони, концепції регенерації та вивчення пропозицій керівництва заповідника та громадськості щодо першочергових заходів для захисту ансамблю споруд Софійського собору від негативних впливів навколишнього середовища.

Після огляду зруйнованої стіни члени робочої групи виявили порушення, які могли спричинити обвал: низька якість мурувального розчину (порушення технології робіт мурування); виявлена виїмка цегли з боку житлового будинку, що в 1960-х роках закладена новою цеглою із застосу-

ванням цементного розчину, у 2009 році розібрана теплиця, яка трохи підтримувала стіну, фундамент останньої частково стоїть на будівельному смітті. Далося взнаки і прокладання в зимовий період 2013–2014 років інженерних мереж у залізобетонних конструкціях у безпосередній близькості до фундаменту оборонних мурів XVIII–XX ст. та через археологічні залишки церкви XI століття тощо.

Представники заповідника та громадськості висловили свої міркування щодо руйнування огорожі. Реальна ж причина з'ясується після появи висновків незалежних експертів.

Голова робочої групи з питань історичного ареалу та культурної спадщини міста Києва Ігор Федоренко сказав: «Громадськість підіймає мораторій, бажає, щоб ми, як депутати Київради, швидко ухвалили рішення щодо захисту буферної зони, дали матеріали до ЮНЕСКО.

І ми підтримуємо цю ініціативу. Є проблеми забудівлі у згаданій зоні, які впливають на будівлі і на їхню загорожу. Давні споруди Софії Київської потребують ремонту. Потрібно підвищувати фінансування і приводити в гідний стан заповідник, який є душею України».

Представник Мінкульту, завідувач сектору Державного реєстру нерухомих пам'яток України Яків Діхтяр повідомив, що створена робоча група, яка займається цим питанням. На відповідних засіданнях вивчать дозвільну документацію, після чого нададуть міністру культури інформацію для ухвалення рішення.

Жваві дебати на зібранні вселили надію, що обвал спричинив початок зрушень. Позитивних. І що все ж таки вся охоронна стіна об'єкта захисту ЮНЕСКО остаточно не розвалиться.

Фото надане заповідником «Софія Київська»

Палаючий «Жовтень»

Підпал обурив громадськість навіть за океаном.

Пожежа сталася в ніч на 30 жовтня в найстарішому кінотеатрі Києва «Жовтень». Займання розпочалося, за однією із версій, на першому поверсі у залі «Гегемон» через кинуту димову пашку. Глядачів евакуювали, постраждалих немає. Утім, сама будівля пошкоджена.

Міністр культури України Євген Нищук вважає, що пожежу в кінотеатрі «Жовтень» необхідно розцінювати як спробу рейдерського захоплення. Про це він сказав на прес-конференції 31 жовтня.

«Нещодавно я спілкувався з директором кінотеатру пані Людмилою Горделадзе. Однозначно я розглядаю це як рейдерську спробу захоплення цьо-

го не просто приміщення, цієї ласої землі», – заявив Нищук. За його словами проблеми довкола кінотеатру «давно вже точаться».

«Разом ми маємо зробити все, щоб кінотеатр «Жовтень» і далі продовжував працювати у

напрямку просування високої мистецької кінокультури», – сказав Євген Нищук.

Міліція затримала підозрюваних – студента й безробітного. Вони хотіли зірвати сеанс із ЛГБТ-тематики на міжнародному кінофесті «Молодість», по-

казавши цим своє зневажливе ставлення до ЛГБТ-спільноти.

«Ми засуджуємо підпал історичного кінотеатру в Києві, який показував фільм про ЛГБТ», – сказала представник держдепартаменту США Джен Псакі. І додала, що США закликає провести термінове прозоре розслідування «огидного вчинку, який є злочином на ґрунті нетерпимості».

Уже не вперше зібралися біля приміщення Центральної виборчої комісії громадські активісти.

Адже саме тут тимчасово проводять свої засідання депутати Київської міської ради, на яких розглядаються питання, пов'язані із «Жовтнем», зокрема щодо його оренди.

Лідія ОРЛЕНКО

редактор
Антон ФІЛАТОВ

КІНО

У КІНОТЕАТРАХ ІЗ 6 ЛИСТОПАДА

Герої прем'єр цього тижня шукають себе. Одні – в паралельних галактиках, інші – в ізраїльській пустелі, а хтось – у психлікарні. Так розпочинається прокатний листопад – з холодом невизначеності довкола та із жаром нових відкриттів у серці.

Інтерстеллар

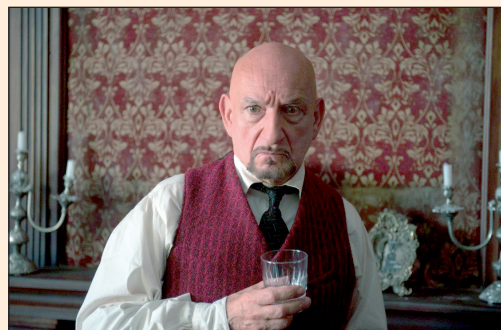
Нове творіння живого класика Крістофера Нолана переконує, що ера людства на планеті Земля добігає кінця. Команда дослідників бере на себе найважливішу місію в історії. Вони знаходять у галактиці планету, на яку можна було б перенести людей після апокаліпсиса. Та чи є насправді у людини майбутнє серед зірок?

Мотивації нуль

Стрічка-переможець Одеського кінофестивалю переносить глядача в адміністрацію артилерійської бази на півдні Ізраїлю, де служать кращі подруги Зоар і Даффі.

Остання ненавидить свій спосіб життя та намагається будь-яким чином перевестися звідти у Тель-Авів, адже замість пустелі там стоять хмарочоси. А головне завдання Зоар – втратити цноту. Вона боїться залишитися на службі без своєї подруги і робить усе, щоб Даффі не перевели.

Будинок проклятих

До психіатричної лікарні прибуває молодий практикант. Атмосфера закладу спершу його лякає, проте дуже скоро він адаптується до дивацтв тамтешніх жителів.

Згодом виявляється, що владу в божевільні захопили пацієнти, в той час як справжні лікарі перебувають за ґратами як найбільш небезпечні хворі.

Розбиті сподівання

Веніамін КІНЧУК

Українські повнометражні стрічки, показані на «Молодості», окреслили головні напрямки розвитку нашого кінематографа.

Іх показали майже десяток. Претензійно позиціонований як арт-кіно фільм «До побачення, синефіли» Станіслава Бітюцького, черговий альманах молодих режисерів «Чорний зошит Майдану», Змістовна документалка Остапа Костюка «Жива ватра» – ці та інші фільми з різним успіхом долають другорядні теми, прийоми, висоти. Натомість найскладнішу вершину – ігровий повнометражний фільм – з успіхом підкорюють лише лічені вітчизняні кінематографісти.

Спробу зробити таку стрічку феєрично провалила Анна Акулевич. Її картина «Це я» – не більше ніж мильна бульбашка, що розпливється сльозливою хмаринкою, тільки-но до неї доторкнешся критичним поглядом.

Фільм розповідає про молоду красуню Яну, яка повертаєть-

ся в рідне «болото», де живуть її батьки та маленька донька. Причина несподіваного візиту – сварка з чоловіком. Намагаючись створити святкову атмосферу, престарілі батьки нашвидкуруч накривають на стіл. Але блудній дочці Яні не до них. Нервовий зрив, який тільки-но почав послаблюватися, не дає їй змоги радіти. Не вдається налаштуватися на святковий лад і родичам, які чекали на Янин приїзд.

Стрічка переповнена сварками. Діалоги – претензіями та звинуваченнями. Вчинки –

різкістю та хамством. Персонажі – гротескністю й трафаретністю. Усе це в комплексі перетворює перегляд картини на монотонну муку. Та відсутність позитивних прикметників у характеристиці стрічки пояснюється не тільки цим.

Невпевнена рука молодого режисера відчувається у зайвих сюжетах. Несподіваний поцілунок Яни з чоловіком її сестри готує до стрімкого сюжетного повороту.

Проте цей грим серед ясно-го неба так і не призводить до

зливи емоцій – сцена ніяк не розвивається. Подібного недобальства у сценарії вистачає, тож не доводиться виправдовуватися за свій завчасний вихід із зали.

Морок провінційної реальності показується тут як буянність природи та прогнівання людських відносин. Єдиний проблиск радості у картині можливий лише в межах фантазії доньки Яни, яка мріє про райське співіснування усієї родини.

Протягом фільму за дівчиною ходить баяніст. І тільки-но він заграє – брудні сварки замінюються теплими обіймами, а сумовитий побутовий реалізм – чарівною картинкою, дивлячись на яку, розумієш, що саме так і виглядав би світ, якби в ньому існувала магія.

Кожен вітчизняний фільм, презентований на фестивалі, дарував надію на відродження нашого кіно. Та художня якість багатьох із них настільки низька, що після перегляду надія придушувалася недовірою до всього вітчизняного кінематографа загалом.

Не стала виключенням з цього правила і стрічка «Це я».

Корекція некоректності

Другу за значенням нагороду «Молодості» отримав фільм Івана Твердовського «Клас корекції».

Вручивши цю нагороду 44-го кінофестивалю російській стрічці, арт-спільнота України вкотре довела, що мистецькі цінності стоять вище від політичних.

Загалом те саме можна сказати і про наших північних сусідів. Адже протягом цього року українські фільми «Плем'я», «Хайтарма» тощо неодноразово виборювали престижні російські кінонагороди.

Хоча під нагородою «Класу корекції» може критися не мистецька дипломатичність, а ляпас усім шанувальникам «руського міра». Адже ця картина розрізає соціальні гніїники наших північних сусідів. А концентрація нелюдськості у ній доходить до позначки «упарений морок».

Фільм розповідає про здібну дівчинку, яка прикута до інвалідного візка, через що все життя навчалася вдома. Та щоб отримати атестат, вона вимушена провчитися останній клас у школі. Потрапивши у спецгрупу для дітей з розумовими та фізичними вадами, вона вперше переживає справжнє кохання,

зраду, дружбу та радість спілкування.

У картині випукло показується, що щастя у світі цих дітей неможливе. Що людина людині – вже навіть не вовк, а вампір. Що виявшись слабшим, і спільнота тебе не врятує, а розтопче. Що радість у цьому світі триватиме не довше кількох секунд і обов'язково перерветься

або криком «Менти!», або мажорними прибиральницями.

Що саме було приховано під відзнакою «Класу корекції» на «Молодості», ми скоріше за все, не дізнаємося ніколи. Та як би там не було – стрічка варта уваги, адже вражає при будь-якому підтексті.

Ананій ДОЛГОРУКИЙ

сторінка андрія куркова

... НСПУ традиційно видає не надто читану газету «Літературна Україна», в якій часто друкуються спогади про письменників. Насправді Спілка могла б стати набагато більш корисною організацією для студентів-філологів та викладачів, якби організувала доступ до електронного архіву української літератури. Що для цього треба? Та зовсім небагато! Поставити в одному з приміщень літературного клубу кілька комп'ютерів з доступом до оцифрованих документів і рукописів українських письменників минулого, а може, і сьогодення. Щось із цих документів можна висісти на сайті НСПУ, а щось має зберігатися в пам'яті комп'ютерів, щоб у студентів, які пишуть дипломні роботи, був привід прийти в літературний клуб – в НСПУ – і попрацювати там. А потім цілком можна дати змогу студентам презентувати і обговорити їхні роботи в цьому ж будинку за участю тих літературознавців і письменників, кому виявиться близькою тематика або герой тієї чи іншої роботи. Адже клуб живий, поки до нього ходять люди.

Є, напевно, і в інших моїх колег думки про те, що це можна було б у найближчому майбутньому додати до діяльності НСПУ. І я сподіваюся, що таких думок і проєктів буде більше, ніж пропозицій «закрити», «ліквідувати» і «поховати» організацію, з назвою якої пов'язана непроста і досить драматична історія української літератури недавнього радянського минулого.

«Ліквідувати і поховати» пам'ять і частину історії – це гуманітарний злочин. Набагато важливіше зберегти цю пам'ять і зробити її доступною, але при цьому не забувати працювати на майбутнє, на майбутнє української сучасної літератури.

Ламати чи будувати?

Андрій КУРКОВ

Україні від демократії нікуди не подітися. Ми вже так звикли до дивовижної регулярності позачергових виборів, що на чергові вибори дивимося трохи зверхньо.

Після позачергових виборів президента в травні, після недавніх позачергових парламентських виборів і після «виборчого карнавалу» в ДНР і ЛНР, який тільки-но закінчився, настав час готуватися до позачергових виборів голови Національної спілки письменників України.

І ось уже вкотре закипіли пристрасті в літературній і довоколлітературній спільноті, заперечалися старі, звиклі одне до одного опоненти про доцільність існування цієї інституції, створеної в далекі радянські часи більше, здавалося б, для обліку та контролю письменників, ніж для стимулювання літературного процесу.

Знову одні готові поховати Спілку, а інші – «реанімувати». Враховуючи, що однією з її функцій справді є організація похоронів письменників, «поховати НСПУ» – звучить дещо по-блюзнірському. Що ж до «реанімації», то і тут слово, яке вживається із задоволенням деякими літераторами, не зовсім доречно, бо літературне життя в НСПУ в останні роки не припинялося.

Відбуваються на Банковій, 2 регулярні презентації та обговорення книг, зустрічаються письменники в різних кабінетах і п'ють чай, а іноді й коньяк під літературні бесіди, але головне – працює на повну силу команда, що організовує заходи і фестивалі для творчої молоді. Юні поети і прозаїки приходять і в будівлю на Банковій, і приїжджають до Будинку творчості в Ірпені, де, незважаючи на стан цієї письменницької резиденції, теж проводяться зустрічі і семінари. Від радянського періоду в НСПУ залишилося не так вже й багато, благо, що сам будинок та інтер'єр належать зовсім до іншої, більш ранньої і до радянської епохи.

Спілка давно стала письменницьким клубом, в який і потрапити набагато легше, ніж

у будь-який англійський клуб або в ту ж Спілку письменників за часів СРСР. Так, він є національним, і це дозволяє його зберегти, але за останні роки я не пригадую жодного випадку, щоб владі вдавалося використувати НСПУ для корисливих політичних цілей. Тому все-таки говоримо про цю організацію письменників як про клуб, тому що коротшого слова, яке б описувало її діяльність – реальну й потенційну, – не існує.

В Англії будь-який клуб – це, насамперед, група людей, об'єднаних спільними інтересами, спільною професією (наприклад, «Геррік-клуб» у Лондоні – клуб журналістів і політиків), об'єднаних соціально: своїм аристократичним походженням і т.ін. У нас НСПУ – це клуб письменни-

гами. Може, саме ці причини і змушують мене сумніватися в реальній альтернативності АУП і НСПУ.

Крім того, я давно нічого не чув про вибори в АУП, що, звичайно, не є доказом відсутності асоціації у вітчизняному літературному процесі.

Однак повернімося до НСПУ. Клуб працював і працює. Руйнувати ми завжди вміли і вміємо. Створення чогось нового вимагає набагато більших зусиль. І прийдешні вибори нового голови Спілки повертають мене до думок про реформи, які могли б зробити роботу письменницького клубу більш дієвою і більш корисною для України. Якщо справді почнуться радикальні економічні реформи, то гріх не обговорити поки що приховані можливості НСПУ як ор-

з міністерствами освіти, відвідуючи школи та проводячи з учнями не тільки майстер-класи з літературної творчості, а й уроки «живої літератури», під час яких письменник розповідає не про себе і свої книги, а про інших письменників і їхню творчість, про тих, кого він сам читає і любить.

В Україні поодинокі випадки таких шкільних зустрічей відбуваються з ініціативи або самих письменників, або педагогів-ентузіастів. Системної спільної роботи НСПУ і Міністерства освіти не було ніколи. Одним із сумних результатів цієї не менш сумної традиції є підручники української мови та літератури, де як приклади до завдань з граматики чи пунктуації і досі використовуються цитати або уривки з творів радянських україн-

ків, саме тих письменників, які хочуть ходити в цей клуб. Завжди будуть письменники, які вважають себе вищими від членства в НСПУ, і це нормально.

Пам'ятаю, багато років тому молодими письменниками була створена Асоціація українських письменників як альтернатива НСПУ для молоді. Створили її голосно, але що вона зробила з того часу, мені не відомо. В АУП не було клубного приміщення, серед її членів було багато самодостатніх, а значить не дуже готових до регулярного спілкування письменників і поетів. Вони самореалізувалися, а тому вже не мають необхідності в професійному спілкуванні з коле-

газації, підтримуваної державою.

Для колишніх влад Спілка письменників традиційно була подразником. Нові очільники держави ще не виявили свого ставлення до цієї організації, але хочеться вірити, що і нова українська влада зважиться обговорити, що може Спілка письменників зробити не тільки для письменницької спільноти, але й для українського суспільства. А зробити вона може чимало. Адже література – це важлива складова частина освіти та самоосвіти.

У багатьох країнах, включаючи Німеччину, письменники роз'їжджають по країні за планом, написаним літературними бюро регіонів спільно

ських письменників – іноді талановитих, а іноді й ні.

Але слідів сучасної, живої української літератури в підручниках з грифом Міністерства освіти майже немає. Може, ця практика теж спричиняла і спричиняє досі відсутність у школярів інтересу до читання.

Адже в кожній області, в кожному місті і майже в кожному містечку є свої письменники, поети, літератори, яких можна було б теж залучати до навчального процесу. З іншого боку, Міністерство освіти таким чином могло б дати трохи заробити сучасним письменникам, бо, звичайно, проводити такі уроки чи майстер-класи – це теж робота.

редактор
Ліліана ФЕСЕНКО

театр

■ НОВИЙ СЕЗОН

Новий сезон у Національній опері розпочався виставою «Наталка Полтавка», де в ролі матері головної героїні виступила народна артистка України Анжеліна Швачка.

Ім'я співачки відоме в усьому світі. Швачка своїм неперевершеним мецо-сопрано «наживляла» класичні партії на 20 сценах світу. А її Кармен давно стала візиткою українського оперного мистецтва.

Ми зустрілися в Музичній академії, де в Анжеліні були заняття зі студентками II курсу. Варто було побачити, як терпляче й доброзичливо вона допомагає дівчатам оволодіти своїм голосом, як ділиться з ними таємницями професії і співчуває труднощам.

Тож перед нами зовсім новий тип оперної Примадонни: красива, струнка жінка без жодних ознак зіркового пафосу, яка народжує дітей і вміє тримати баланс між успішною кар'єрою і щасливою родиною. А ще віддає борги своїм вчителям, готуючи нове покоління українських оперних виконавців.

Анжеліна ШВАЧКА: «Не відчуваю себе Примадонною»

Ліліана ФЕСЕНКО

«НА НАЦІОНАЛЬНІ ОПЕРИ НИНІ СТАЛИ ПРИХОДИТИ ОХОЧИШЕ»

– У новому театральному сезоні Ви вийшли на сцену в образі Терпелихи з опери «Наталка Полтавка» Лисенка. Чи з'явилися якісь особливі відчуття під час вистави, зважаючи на події в країні?

– Безумовно. Особливо це відчутно за тим, як публіка сприймає виставу. На національні опери нині стали приходити охочіше, ніж раніше. Потрапити на українську виставу так само складно, як і на твори Верді та Пучіні. Я навіть не змогла дістати квитки для своїх знайомих. Такого граду су патріотизму не відчувала давно.

– Виконувати партію, де драматичні діалоги поєднуються з оперним співом складніше, ніж тільки співати?

– Не можу сказати: просто чи складно. Але це настільки мій образ! Кажуть, що є актриси, які співають, і співачки, які грають. Так-от я – саме актриса.

В опері композитор уже все написав. Виконавцю залишається тільки вийти і все пра-

вильно заспівати. А в «Наталці Полтавці» потрібно образ героїні подати характерно, по-акторському. І це для мене надзвичайно цікаво. «Наталка Полтавка» – одна з моїх найулюбленіших опер, бо насичена українським духом.

Я себе почуваю на сцені дуже комфортно. І навіть не зважаю на закиди, що виконую вікову роль матері: відповідаю критикам, що моїй героїні немає й сорока.

Адже тоді заміж виходили рано, і дітей починали народжувати з 15 років. Отже, за нашими мірками, Терпелиха для мене навіть трохи замолода (сміється). А ще мені дуже подобається оновлена версія постановки «Наталки Полтавки», яку здійснив Анатолій Солов'яненко.

– Що у ній нового?

– У виставу вплетено багато народних обрядів: сватання, весілля. Цим підкреслюється автентичність дійства. Для участі в опері запрошені виконавці з ансамблю імені Верьовки, щоб усі народні танці були відтворені з філігранною точністю. Тож я з насолодою спостерігаю за їхньою роботою на сцені. Дуже люблю народний одяг, який для спектаклю пошили максимально наближеним до справжнього.

Я колекціоную вишиванки, і в мене вже є сорочки з усіх регіонів України. Не маю лише борщівської, що вишивалася чорними нитками по білому полотну.

За легендою, жінки міста поклялися вишивати одяг лише чорними нитками: на

знак скорботи за вбитими чоловіками після нападу турків на Борщів.

Але ця сорочка має надзвичайно красивий вигляд і дуже стильна. Я обожаю усе українське, із задоволенням пошу вишиванки і дітей привчаю до нашої культури.

«СЦЕНА КИЇВСЬКОЇ ОПЕРИ ДЛЯ МЕНЕ ПАХНЕ ПО-ОСОБЛИВОМУ»

– То це завдяки любові до України Ви не підписуєте контракти з найвідомішими оперними театрами світу?

– Так, я мала кілька пристойних пропозицій, навіть довгострокових. Але у мене в Києві родина, двоє дітей. І я не уявляю, як ми змінимо місце проживання.

Я настільки прив'язана до України, що навіть після одного місяця розлуки мене вже роздирає від ностальгії. Я мушу насититися енергетикою міста, побачитися з друзями.

Навіть сцена київської опери для мене пахне особливо. Ніде більше мені не буває так затишно, як тут.

– Чула, Вас порівнюють із легендарними співачками Большого театру...

– Справді, таке буває. Після мого виступу з партією Кармен у норвезькій опері відомий критик написав, що з'явилася нова Ірина Архипова, тільки тепліша й артистич-

ніша. Останнього разу він бачив її саме в цій опері.

Однак, вважаю, що в мене трохи ширший діапазон ролей. Я можу виконувати партії для сопрано, мецо, колоратурного мецо-сопрано і контральто. У моєму репертуарі є й «Попелюшка» Россіні. На прослуховуванні, коли мене запитують, які партії я виконую, кажуть, що такий діапазон оперних ролей неможливий. Але ж є!

– Це така наша київська школа?

– Так, у мене була чудовий педагог Галина Афанасіївна Туфтіна. Вона навчила постійно бути у формі, не відмовлятися від нового репертуару, пробувати себе в різних амплуа. Тобто тренувати в собі співочу універсальність. Тож мені досі ці-

каве все нове. І в мене все виходить, бо є бажання займатися.

З віком стала розуміти, що для певних партій потрібне більш насичене мецо-сопрано – Марфа в «Хованщині», Азучена в «Трубадурі». А в мене голос ліричніший. Та все одно хочеться постійно щось шукати, пробувати. Цього року почала викладати в консерваторії. Хочеться передати дівчатам свій досвід і знання.

– Віддасте борги своїм педагогам, навчаючи наступне покоління?

– Безперечно. Тим паче, що я мати, тож відчуваю своїх юних учениць, вмію знайти до них підхід. Психологічний фактор дуже важливий.

– Як пройшло Ваше навчання на майстер-класі в Олени Образцової? ►

театр

«МОЖУ ГРАТИ В КІНО, БО МАЮ ВІДПОВІДНИЙ ТЕМПЕРАМЕНТ»

– Коли саме Ви відчули себе Примадонною?

– Ніколи. Бо цей статус здобувають артистки, які співають тільки головні партії, і ні на що інше не погоджуються. Як правило, це ті, хто має драматичне сопрано. А я виконую все, що мені пропонують, навіть «істи подано». Бо займаюся своєю улюбленою справою, і кожний вихід на сцену – це для мене радість. А все інше байдуже.

– Як Ви ставитесь до спільних концертів оперних співаків і поп-зірок, на кшталт тих, які влаштував Паваротті?

– Із задоволенням узяла б участь у чомусь схожому. Бо це сприяє популяризації оперного мистецтва. Скажімо, дуєт Монсеррат Кабальє і Фредді Меркюрі став вершиною поєднання різних жанрів. Концерти, які організував Паваротті, теж відкрили широкому колу слухачів красу музичної класики. Однак той рівень важко повторити.

– Тому Ви погодилися на шоу-бізнесовий проект опери «Аїда» в Парижі, яку поставили на стадіоні Стад де Франс?

– Так, там я вперше співала для 80-тисячної аудиторії. Це було справді грандіозне шоу. У мене була партія дочки фараона Амнеріс. Аїду виконувала темношкіра співачка – сопрано Адіна Аарон. Вона має неймовірний голос, і складається враження, що видавати якісь позамежні звуки для неї не проблема. В Адіні чудова

зовнішність, тож вона ідеально підходила на роль Аїди. Дивуюся, чому вона досі не досягла світового визнання.

Організатори шоу запросили також 600 танцівників-ефіопів, які зображали масштабну битву, де фараон Радамес виїздив на справжній колісниці з конями. Щоправда, тварини від такого пафосу перелякалися, почали метатися по стадіону (сміється).

Але загалом для мене це був зовсім інший досвід оперного співу. Ми виступали з мікрофонами, тож я чула себе наче здалеку. Звукорежисер усе регулював, тому була повна свобода самовираження. Я знала: навіть якщо трохи схиблю, техніка все виправить. Тож могла давати таку динаміку голосу, яку хотіла. Це дуже комфортне відчуття. Я б із задоволенням знову долучилася до таких проєктів.

– А в кіно хотіли б зніматися?

– Так. Я вже грала Катерину II у фільмі «Запорожець за Дунаєм». І тепер прошу режисера Засєєва-Руденка, щоб знімав мене знову (усміхається). Відчуваю, що можу грати в кіно, бо маю відповідний темперамент. Один мій шанувальник сказав, що артистку, яка танцює, співає й має драматичний талант, важко знайти (усміхається).

– Вам говорили, що зовні Ви нагадуєте античну скульптуру?

– Це неспроста. У нашому роду є греки. Моя мама у профіль – точнісінько Афродіта Мілоська. І діти теж успадкували цей ген.

► – Це було лише одне заняття. Я потрапила на конкурс у Санкт-Петербурзі, де Образцова була головою журі. Я не перемогла, але Примадонна подарувала мені майстер-клас. На жаль, з одного заняття вхопити щось потрібне дуже важко. Ми розбирали партію Далілі, де Образцова показала співочий прийом для кращого звучання голосу і сказала, що це її подарунок.

– А що це за історія про те, як Ви у Большому театрі співали партію Кармен із мокрим рушником на голові?

– Найцікавіше, що це була навіть не модерна постановка. Режисер своє бачення пояснив так: Кармен працює на тютюнової фабрики, де повно пилу. Отже, після роботи вона прийняла душ і, витираючи

рушником вологе волосся, співає «Хабанеру».

А десь там стоїть Хосе, чистить рушницю, але Кармен на нього зовсім не звертає уваги. Логіка в такій мізансцені є. Це реалістичне трактування сюжету. Потім Хосе і Кармен зустрічаються поглядами, між ними спалахує іскра, і вони закохуються одне в одного. Мені таке трактування теж сподобалося.

Труднощі були в іншому: напередодні прем'єри я захворіла і з температурою співала два спектаклі поспіль. До того ж була вагітна і під час зашнуровування корсета відчула, як у животі забилася дитинка. Я попросила її потерпіти до кінця вистави. І тільки після поклону вона знову почала рухатися. Я тоді сказала: «Це дитина мені аплодує».

– Ваші діти живуть у музичному середовищі з моменту зачаття. Це позначається на їхніх талантах?

– Так. У нас у родині постійно звучить пісня. Син Олександр грає на фортепіано і гітарі, а дочка Аня намагається співати. У нас удома багато платівок – збираємо власну фонотеку.

А ще з моєю кумою Іриною Семененко (сопрано) готуємо концерт «Все про кохання», куди увійдуть забуті пісні відомих українських композиторів Майбороди, Білаша, Поклада. Ми на них вирости, а молоде покоління їх навіть не чуло. Ми з кумою щороку продукуємо і втілюємо в життя нову ідею. Нашій співпраці вже понад десять років.

– Невже серед оперних співачок можлива твор-

ча дружба, адже про ваш театр ходять чутки, наче там біте скло суперникам підсипають, отруюють їх, зурочують?

– Я в опері працюю вже 22 роки, і жодного разу з тим, про що ви розповідаєте, не стикалася. Нині в театрі зовсім нове покоління. У той час, коли я прийшла в трупу, ще існувала субординація між молоддю і старшим поколінням.

Я боялася зайвий раз про щось запитати, потривожити наших корифеїв. А зараз молодь позбавлена цих комплексів. Атмосфера в театрі демократична.

Повну версію розмови з Анжеліною Швачкою читайте в № 9–10 журналу «Українська культура»

Фотознімки з сімейного архіву

Головний редактор
журналу «Український театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ КИЇВ

6 листопада у Державному музеї театрального, музичного і кіномистецтва відбудеться творчий благодійний вечір народної артистки України Лариси Миколаївни Кадирової. Усі зібрані кошти будуть спрямовані на потреби солдатів, поранених у ході АТО.

■ КИЇВ

10 листопада о 18:30 у Книгарні «Є» (вул. Лисенка, 3) сучасний український драматург Неда Неждана розповідатиме про сучасну українську драматургію у міжнародному контексті та презентуватиме драматургічні проекти з Францією, Німеччиною, Сербією, Польщею, Македонією, Косово, Болгарією, Австралією тощо. А це переклади, читання, публікації та постановки української драми, участь у форумах і фестивалях – «Поліп», «Європа театрів», «Нові європейські п'єси», діяльність мережі «Євродрама» та резиденції в Домі Європи і Сходу в Парижі.

■ НЬЮ-ЙОРК

В Українському музеї у Нью-Йорку продовжується експонування оригіналу портрета американського трагіка Айри Олдріджа, зробленого Тарасом Шевченком у 1958 році.

Ювілей Тараса Шевченка посилив зацікавлення американців особистістю темношкірого драматурга. Минулої суботи про його творчий шлях та вагомий внесок в історію американського театру розповідали професор Бернт Лінфорс та актор і режисер Андре де Шілдс. У рамках заходу було показано уривки з документальної вистави «Темна ніч. Ясні зорі», в якій йдеться про зустріч Тараса Шевченка і Айри Олдріджа у Санкт-Петербурзі.

■ ЛЬВІВ

6–7 листопада Перша сцена сучасної драматургії «Драма.UA» презентуватиме нову виставу-сценічне читання. Цього разу молодий режисер Антон Романов ставитиме щойно перекладену п'єсу «Бургмістр» польської письменниці Малгожати Сікорської-Міщук.

Це одна з кращих польських п'єс останнього десятиліття. Її тема – провина польського народу перед євреями в часи Другої світової війни. Адже тільки в останні десятиліття почали з'являтися історичні дослідження.

Трагедія міста Єдвабне, в якому польські мешканці допомагали знищувати своїх єврейських сусідів, лягла в основу п'єси «Бургмістр». Однак це не просто документальне дослідження, це більше метафорична подорож між часами, містами, націями у спробі зрозуміти, чому в той чи інший момент прості люди виявляються здатними на жакливі речі.

Надія СОКОЛЕНКО

У Херсонському театрі імені Миколи Куліша відкрили нову сцену.

Тут уже є кілька сцен: окрім основної, є також сцена-кав'ярня, сцена під дахом, а деякі вистави взагалі граються просто неба на базі зеленого туризму «Чумацька криниця». Утім, художній керівник Олександр Книга не втомлюється дивувати глядачів і журналістів. І місяця не минуло, як театр розпочав свій 79-й сезон, а вже знову є цікавий привід поговорити про Херсонський театр імені М. Куліша.

Як розповіли на пресконференції з нагоди відкриття сцени «Під колом» Олександр Книга і режисер Сергій Павлюк, на її створення їх надихнув Фестиваль моновистав «Марія», що проводився у Києві на початку жовтня. Функції нового майданчика «Під колом», розташованого у підвалі під обертовим колом основної сцени, за задумом Сергія Павлюка, передусім навчальні й експериментальні. «Кожен актор нашого театру має шанс попрацювати в цій лабораторії, зробити моновиставу,

опрацювати роль від початку і до кінця з режисером. Інша справа – чи прийме її худрада», – уточнив С. Павлюк.

Уже найближчим часом на херсонців чекає дві прем'єри Сергія Павлюка, здійснені у цьому незвичайному просторі. 18 листопада актриса театру Євгенія Кірсанова зіграє моновиставу «Наталчина мрія» за п'єсою Ярослави Пулінович. Це соціально гостра п'єса нової російської драми про життя підлітків у сирітському будинку, з усіма їхніми

дитячо-дорослими проблемами.

Наступною буде прем'єра вже повноцінної вистави за абсурдистською п'єсою Славомира Мрожека – трагіфарс «Будинок на кордоні». У ній гратиме театральна молодь: Світлана Журавльова, Андрій Ключко, Олена Пасько, Олександр Ковпун, Андрій Кобелев, Антон Лисенко, Валерій Гайфулін та Сергій Мевша. Сюжет цієї п'єси неймовірно актуальний для України, а особливо для Херсонської об-

ласті, яка після «російської весни» несподівано навіть для самої себе стала прикордонною. Хоча Сергій Павлюк пообіцяв, що у виставі намагатиметься уникати гострополітичних проблем.

Не припиняє Херсонський театр займатися благодійництвом, зокрема тим, аби відвідувати його могли також і люди з обмеженими можливостями. Зараз у театрі збирають гроші на підйомник, і долучитися до цієї акції може кожний.

Нагороди для переможців

На початку листопада в Рівненський облмуздрамтеатр завітала делегація з білоруського Бреста.

Гості, а це генеральний директор-художній керівник Брестського академічного театру драми Олександр Козак та помічник художнього керівника, приїхали з почесною місією. Опісля вистави «Останній строк» вони вручили акторам нагороди XIX Міжнародного театрального фестивалю «Біла вежа – 2014».

Колектив Рівненського облмуздрамтеатру побував на фестивалі в Білорусі у вересні. Там вистава рівнян «Останній строк» за твором В. Распутіна режисури Володимира Петріва удостоїлася об'єднаної похвали професійних критиків. Уже вдома театралі дізналися, що «взяли» дві фестивальні нагороди з п'яти можливих.

За словами Олександра Козака, за два десятиліття історії фестивалю у Бресті таке було лише двічі. Тому організатори «Білої вежі» вирішили особисто нагородити переможців. Дипломи та статуетки, які в Рівному одразу охрестили «театральним Оскаром», після

вистави за «Кращу виставу малих форм» вручили колективу театру та за «Кращу жіночу роль» – актрисі Ніні Ніколаєвій (Годунок).

Директор «Білої вежі» Олександр Козак підкреслив доброту і людяність рівненської вистави. Сказав, що саме

це всіх і підкупило у Білорусі. Режисер постановки, директор і художній керівник Рівненського облмуздрамтеатру Володимир Петрів, переконаний, що успіх на фестивалі – це заслуга усіх учасників «Останнього строку».

Це не перша перемога рівнян у Бресті. 2012-го вони показали на «Білій вежі» з абсурдною трагедією «Калігула» А. Камю. Тоді вистава була нагороджена спеціальним дипломом «Висота». Коли рівняни з'явилися в Бресті цієї осені, виявилося, що «Калігула», як і Рівненський облмуздрамтеатр, пам'ятають навіть через два роки.

На ХХ ювілейну «Білу вежу» організатори пообіцяли запросити усіх переможців минулих років. Отож, рівненські театралі сподіваються представити свою творчість у Бресті й у 2015 році.

Головний редактор
журналу «Музика»
Ольга ГОЛИНСЬКА

Музика

■ JAZZ-KOLO

Національний палац мистецтв «Україна», видавництво «Темпора» та Ігор Закус запрошують шанувальників імпрізаційної музики 11 листопада на другий концерт проекту «Джаз-коло». Програму під назвою «Басова пісня» представлять струнний квартет Asturia (Віра Валієва, Катерина Головка, Олена Москаленко, Мирослава Цибко), джазове тріо (Олег Пашковський, Ігор Закус, Олександр Лебеденко) та співачка Лаура Марті. Звучатимуть пісні Ігоря Закуса та обробки народних пісень.

■ ДОНКУЛЬТ

Другий тиждень у Києві триває форум мистецтва Донбасу «ДОНКУЛЬТ – Мистецькі надра». Музичні родовища представлятимуть цього тижня дуже різні за жанрами проекти.

Два концерти камерної музики – о 17 та о 20 годині відповідно у Музеї духовних скарбів України на Десятинній, 12 й у Домі освіти та культури «Майстер Клас» на Лаврській, 16А – відбудуться 7 листопада. На Десятинній звучатимуть опуси Нікколо Паганіні, Бели Бартока, Володимира Зубицького, Євгена Мілки, Валерія Івка, Марека Пасечного на домрі, гітарі та фортепіано, а в «Майстер Класі» твори Йоганнеса Брамса та Сергія Прокоф'єва зіграє фортепіанний секстет «Єдність».

Того ж дня о 20 годині режисер Влад Троїцький покаже фрагмент нової опери «Коріолан» за трагедією

Вільяма Шекспіра, стилістично строкату музику якої писали не композитори, а учасники вистави.

У наступні дні заплановано по одному концерту. 8 листопада у виконанні New Era Orchestra звучатимуть твори Сергія Прокоф'єва та Івана Карабиця – російського та українського композиторів, що народилися і виросли на Донбасі. 9 листопада програму «Відлуння Еллади» за участю відомої української співачки ILLARIA запропонують представники української грецької спільноти (одного з корінних етносів донецького Приазов'я). А 10 листопада романсами Сергія Прокоф'єва і творами з репертуару донецького Анатолія Солов'яненка та Юрія Гуляєва публіку порадує Олена Гребенюк (сопрано), Анатолій Юрченко (баритон) та Дмитро Іванченко (тенор).

А на завершення форуму, 11 листопада о 20 годині – численним та різноманітним складом (тут і Національний камерний ансамбль «Київські солісти», і Ensemble Nostri Temporis, і Київський ансамбль ударних інструментів Ars Nova, і жіночий хор «Ніка», і актори Нового драматичного театру на Печерську) буде виконана містеріальна драма TRANSFORMA української композиторки Вікторії Польової. Візуальних обрисів та дії цієї розлогії двочастинної музичної партитури надав відомий режисер Олександр Крижановський.

Ірина СІКОРСЬКА

Амбітний культурно-просвітницький проект «Нова філармонія» стартував наприкінці жовтня у столичному Будинку вчених.

Перший концертний сезон відкрився блискучим виступом лауреата міжнародних конкурсів Київського квартету саксофоністів, який музиканти присвятили 200-річчю від дня народження винахідника саксофона Адольфа Сакса. Колектив (його засновником і незмінним художнім керівником упродовж усіх років залишається легендарний уже викладач Національної музичної академії України Юрій Василевич) – один із найвідоміших у світі українських ансамблів – наближається до свого 30-річчя.

В активі музикантів – численні перемоги на міжнародних конкурсах, участь у десятках найпрестижніших світових фестивалів, кілька CD-альбомів, низка написаних спеціально для Квартету

творів українських і зарубіжних авторів і незмінні аншлаги на концертах.

Калейдоскопічна програма від Йоганна Себастьяна Баха до Миколи Леонтовича, від Глена Міллера до українського майстра джазових аранжувань Євгена Дергунова, а також зроблена спеціально для колективу авторська редакція знаменитого українського шлягера – «Мелодії» Мирослава Скорика (автор був присутній) того вечора змусила переповнену залу шаленіти від захоплення. М'який

тембр саксофонів суттєво «розцвігли» й прикрасили друзі Квартету – також знамениті ударник Сергій Хмельов, піаніст В'ячеслав Полянський, контрабасист Валентин Корнієнко. Чудово «вписався» в ансамбль і блискучий саксофоніст-віртуоз Олександр Рукомойников.

Концерт, немов у краплині, сфокусував концепцію проекту «Нова філармонія», який має, насамперед, просвітницьку місію.

Це – популяризація академічної музики поміж най-

ширших верств населення (артистичний директор акції Олександр Пірієв під час концерту виконував також роль ведучого і лаконічно представляв кожен твір), найвищий професійний рівень музикантів, а також презентація юних талантів – учнів Юрія Василевича – Данила Довбиша, Лі Гедзі та Шен Імніа.

Побажаємо ж «Новій філармонії» вдалого «плавання» в бурхливому морі сьогодення!

Фото Юрія ТОЦЬКОГО

Замість пострілів гармат

Національний академічний духовий оркестр України святкує 35-річчя.

Цей знаний і улюблений багатьма слухачами колектив є першим і єдиним в Україні цивільним духовим оркестром такого рівня і статусу. З перших днів свого існування його головним творчим завданням стала активна підтримка українських композиторів. Оркестр був і залишається своєрідною творчою лабораторією

для композиторів України, а також певним всеукраїнським методичним центром у галузі духової музики. А всю історію колективу можна прослідкувати, звернувшись до численних записів, що увійшли до фондів Національної телерадіокомпанії України.

Сьогодні основу репертуару колективу становлять твори класиків світової музики – Йоганна Себастьяна Баха, Людвіга ван Бетховена, Джузеппе Верді, Шарля Гуно, Ріхарда

Вагнера, Петра Чайковського, Сергія Рахманінова, Ігоря Стравінського, Арама Хачатуряна, а також твори фундаторів української музики – Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Бориса Лятошинського, Анатолія Кос-Анатольського та багатьох інших. Разом із цим, на концертах оркестру, майже завжди аншлагових, можна почути різні музичні стилі та жанри – від зразків епохи бароко до джазових стандартів. Слід відзначити і цикли програм, де виконуєть-

ся музика з класичних оперет, а також концерти просто неба. Все це стало можливим не тільки завдяки фаховому менеджменту оркестру, а й дякуючи очільнику колективу – знайому українському диригенту Михайлові Морозу.

Національний академічний духовий оркестр регулярно виступає на сцені Колонного залу імені Миколи Лисенка Національної філармонії України і вже понад 10 років проводить власний абонемент лекцій-концертів для столичних школярів. Ось і відзначення ювілейної дати не обмежиться однією імпрезою. І, мабуть, символічно, що один із перших святкових заходів отримав назву «Хай Світ озветься добротою». Після прем'єрного ювілейного концерту генеральний директор оркестру Олександр Піроженко зазначив: «Ми віримо, що добро буде основою, і хочемо, щоб в Україні лунали не гарматні постріли, а лише музичні твори».

Олександр ПІРІЄВ

Фото Юрія ПРИЦЕЛЮКА

редактор
Євген БУКЕТ

краєзнавство

■ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Упродовж уже багатьох років у наукових колах точаться дискусії навколо часу заснування міста Кам'янця-Подільського і його ранньої історії.

Нещодавно в будинку Ратуші Польського магістрату, що в Старому місті Кам'янця-Подільського, відбувся круглий стіл на тему «Кам'янець – литовський чи руський?», приурочений до 815-річчя з часу об'єднання князем Романом Мстиславовичем Волинської та Галицької земель. Його організаторами стали Кам'янець-Подільська міська організація Національної спілки краєзнавців України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка та Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник.

У роботі круглого столу взяли участь провідні науковці краю, краєзнавці, громадськість. Учасники заходу переконані, що проблема датування Кам'янця-Подільського близька до вирішення. Крапку має поставити наукова конференція з цього питання, запланована на наступний рік.

■ БІЛА ЦЕРКВА

6 листопада у Білій Церкві відбулися традиційні Краєзнавчі читання імені о. Петра Лебединцева. За ліком уже 24-ті.

Місцевий священик Петро Лебединцев належав до українофільської частини православного духовництва та був пов'язаний зі Старою громадою і колом «Київської старовини». Йому належали перші великі краєзнавчі статті про історію Білої Церкви на різноманітні теми, що стали неоціненними для сучасних місцевих краєзнавців.

Ідея проведення читань виникла під час товариських зустрічей, що відбувалися в другій половині 1990-х рр. У них брали участь краєзнавці з Білої Церкви та сусідніх райцентрів. Найчастіше обговорювалися проблеми минувшини Білої Церкви і Білоцерківщини. У цьому середовищі й було вирішено проводити краєзнавчі зустрічі з виступами та їхньою наступною публікацією.

1998 року відбулися Перші краєзнавчі читання імені Петра Лебединцева. Організаторами заходу були Білоцерківський краєзнавчий музей, Білоцерківська міська організація Українського товариства охорони пам'яток історії і культури та Товариство охорони старожитностей Київщини.

Серед учасників і натхненників читань – відомі краєзнавці Є. Чернецький, О. Стародуб, О. Ярмола, В. Павлюченко, А. Бондар, С. Бурлака, В. Коломиць, О. Мартиненко, В. Перерва, О. Алфьоров, М. Биба, Л. Діденко, П. Зінченко, В. Іванців та інші.

Краєзнавчому середовищу Білої Церкви вдалося створити цікаве дослідницьке явище, своєрідну кузню краєзнавців-пошуковців, яка цього року відзначає своє 15-річчя.

Євген БУКЕТ

Киянин у часі та бутті

Леся САМІЛЕНКО

Чи може вважати себе киянином людина, яка не відчуває місто на генному рівні?

Риторичне запитання, яке має неоднозначну відповідь. Киянин за статусом і корінний киянин – поняття різні. Саме про людину, яка є представником декількох поколінь жителів міста, і хочеться розповісти. Євген Горянін – не лише одна з тих особистостей, яких не часто зустрінеш нині в Києві, але й людина, яка відчуває своє рідне місто досить своєрідно. Він – активний дослідник його культурної спадщини.

Ця історія дивує всіх, хто мав змогу побачити першу виставку митця, яка відбулася в київському Меморіальному музеї «Хата на Пріорці». Назва виставки «Про вічне» породжує багато запитань, на які дуже цікаво і змістовно відповідав

сам автор, адже кожна його робота має свою історію.

Думки про те, що хати розмальовували лише в селах, написані на рядні і насичені позитивом інтересу та любові до старовини. Дивина й у тому, що в антуражі виставкової експозиції, здається, що, подоро-

про сільський настінний живопис. Вони автентичні але водночас – рафіновано міські, написані на рядні і насичені позитивом інтересу та любові до старовини. Дивина й у тому, що в антуражі виставкової експозиції, здається, що, подоро-

жуючи машиною часу, опиняєшся в одночасі з тими, хто творив культуру настінного розпису у далекі часи.

Я можу розповісти про цього чоловіка довго, адже після кожної зустрічі та спілкування з ним залишається лише приємне відчуття дотику до високих справ, яких у нього за плечима безліч.

Так було і по відвідинах Меморіального музею «Хата на Пріорці» та знайомства з новим творчим доробком Євгена Горянина. Адже автор здивував несподіваним поворотом своїх творчих захоплень. Дуже хвилювався і досі хвилюється з приводу оцінок цього доробку, бо вважає, що це майже інтимний бік його свідомості. І не безпідставно.

Кожна з представлених робіт заворує і випромінює тепло його душі. Вони – святі і сакральні, нехай навіть лише для автора. Але він – мікро-частинка Всесвіту, який прагне очищення.

Куренівська енциклопедія

Киянин і просто сонячна людина Євген Горянін, столичний родовід якого починається з прадіда по маминій гілці Порфирія Коршуна.

(Усе життя, до 1917 року, прадід прослужив у Куренівському трамвайному парку (Троїцьке трамвайне депо)).

Євген Горянін пишається тим, що вже четверте покоління його сім'ї живе в подільському мікрорайоні міста. А столичну Куренівку вважає своєю родиною коліскою і знає про неї, якщо не все, то дуже багато. Він із тих, кого називають «куренівською ходячою енциклопедією» і хто мріє відродити пам'ять про всі куренівські роди.

Родичі по татовій лінії мали прізвища Кіхно і Шевченко. А його давній предок Гнат Кіхно (батько прабабусі Шевченко (Кіхно) Олександри Гнатівни) після вінчання продав свій будинок і земельний пай, що на нинішній вулиці Вишгородській, і перебрався з молодією дружиною в м. Петропавлівськ-Камчатський, де й народилася Євгенова прабабуся Олександра та її сестри. У той час землю

давали на осіб чоловічої а не жіночої статі, й Ігнатій Кіхно знавав збитків.

Накопичивши трохи грошей, видавши старшу дочку заміж, сім'я Ігнатія Кіхна повертається в Україну. Оскільки грошей бракувало – на будинок у Києві не вистачало... Вистачило на будинок та земельний пай у селі Вища Дубечня, що за Вишгородом, де й повинчалися Олександра Гнатівна Кіхно і Петро Максимович Шевчен-

ко. Народилося в них п'ятеро дітей. Четверта за рахунком – Євгенова бабуся (татова мама) Шевченко Уляна Петрівна. З 1958 року і до смерті мала прізвище Горянина.

Але особливу увагу Євген Горянін приділяє не лише дослідженням історії свого роду. Саме він упорядкував історичний архів Київського державного театру юного глядача на Липках. Театральний світ і магія театру для цього чоловіка

– також особлива тема. Його цікавлять не лише біографії сучасних акторів, які він знає достеменно, але й архівні документи, які збирає, досліджує і професійно упорядковує, увічнюючи в системі сучасних носіїв та зберігання інформації. Адже йдеться не просто про ентузіаста, а й про людину, яка має за плечима високу освіту.

На фотознімку електрифікація Троїцького трамвайного депо

редактор
Руслан ОНОПРІЄНКО

Нова країна

Пріоритети сучасної лікарні

Максим ЛИТВИНЕНКО,
директор лікарні
«МЕДБУД»

ПРО СЕБЕ

Головне в роботі директора – чесність у відношенні до себе, роботи і людей.

Я став директором «Медбуду» 30 січня 2014 року. Це був непростий час для лікарні, до того ж була повністю розбалансована система роботи персоналу. Була велика кредиторська заборгованість, яка, на жаль, і досі повністю не погашена через події в країні.

Але все ж ми з командою доклали максимум зусиль, щоб вирішити більшість проблем, зокрема й тих, що пов'язані з господарською діяльністю лікарні. Певною мірою нам це вдалося. Хоча залишилися й чимало негараздів, урегулювати які нам поки що не вдається через кризу й військові дії.

ПРО ЛІКАРІВ

Лікарі – це наше багатство. Без персоналу, без медпрацівників не могла б існувати наша лікарня. А я й команда управлінців – просто додаток, який допомагає вести цю команду вперед.

Особливо тішить те, що лікарі, які раніше мушили піти з лікарні, почали повертатися назад.

ПРО ЛІКАРНЮ

«Медбуд» – доволі серйозне самобутнє підприємство з певною історією. У нас працює більше 300 співробітників. Наші лікарі вчасно проходять

переатестацію, тому ми не маємо жодного неатестованого працівника.

«Медбуд» є дочірнім підприємством холдингу Київміськбуд. Ми – відомча установа й дотуємося від нього, але цього не вистачає.

Тому за всі медичні послуги, які надаємо, ми беремо плату. У нас є ліцензія на надання платних медичних послуг, тож кошти виручаємо абсолютно легально – як від приватних осіб, так і від підприємств і страхових компаній.

ПРО МАЙДАН

Наш колектив допомагав під час кривавих подій на Майдані. Бригада «Медбуду» була в епіцентрі зіткнень і надавала першу медичну та хірургічну допомогу саме на барикадах. Завідувач відділення хірургії Руслан Володимирович Байдалюк зі своїм колективом стояв там, на передовій, з мого дозволу і згоди вони були відпущені туди і працювали там.

Крім того, всі 20 хворих, які у важкому стані були доставлені з Майдану в нашу клініку,

прооперовані, їм була надана своєчасна медична допомога і за рахунок клініки, і за рахунок благодійних організацій.

Решта колективу у цей час перебувала в лікарні. Усі були готові надавати допомогу в неробочий час і у вихідні, якби раптом у цьому виникла необхідність.

ПРО АТО

Коли ситуація в Україні переросла у військовий конфлікт, то ми на медичній раді колегіально ухвалили рішення надавати підтримку бійцям із зони бойових дій. Відгукнулися всі. Ми зібрали гроші, хто скільки зміг, вийшло близько 27 тисяч.

Через керівника волонтерської організації ми дізналися про потреби фронту. Спочатку придбали інвалідні коляски для Дніпропетровського військового госпіталю, а потім – термобілизну для Волинського ВДВ. Це наш маленький внесок у величезну справу.

У разі ж виникнення можливих нестандартних ситуацій усі працівники залишаться на своїх місцях. За одну добу ми можемо розгорнути госпіталь. У нас великі запаси медикаментів.

ПРО ПАЦІЄНТІВ

Люди сміливо можуть довірити своє здоров'я нашим фахівцям і розраховувати на чуйне ставлення до себе.

Запевняю, що ціни на наші послуги нижчі від середньоринкових у Києві. І запрошую всіх відчувати атмосферу нашої лікарні.

Наша особлива гордість – унікальне фізіотерапевтичне відділення, де наявний увесь комплекс фізіотерапевтичних процедур, а у відділенні реабілітації є можливість відновити здоров'я післяінсультних хворих і людей після спінальних травм. Не кожна установа береться допомагати таким людям.

Рівень нашого пацієнта – це середній рівень достатку. Інколи, якщо у хворого фінансові проблеми, ми робимо знижки.

Якщо узагальнити, лікарня «Медбуд» це – професійний підхід і сучасні можливості в діагностиці, лікуванні, реабілітації.

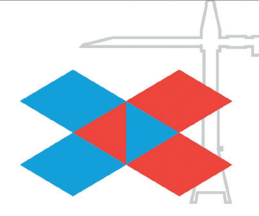
ВІД РЕДАКЦІЇ

Майдан змінив нашу країну. «Після революції гідності ми маємо інший народ», – резюмував Президент України Петро Порошенко у день виборів до Верховної Ради. Нині ми є свідками змін у політиці, культурі, у всьому, що нас оточує. Паростки нової країни пробиваються крізь товщу старих заборон і обмежень. Культура і життя нової України очима наших журналістів у новій рубриці, яку сьогодні представляємо.

Віднині будемо розповідати, як Майдан увійшов у життя його безпосередніх учасників, людей, які змінили країну. І перше наше знайомство з медичною установою, яка однією з перших почала лікувати учасників акцій протесту.

Клініка «Медбуд» є дочірнім підприємством ПАТ ХК «Київміськбуд». Почавши історію своєї діяльності з невеликої медико-санітарної частини, відкритої в 1979 році, сьогодні вона відома як провідний медичний заклад.

«Медбуд» – це медичний комплекс, філософія розвитку якого полягає в повазі до пацієнтів.

НОВА КРАЇНА

Відкрита душа хірурга Байдалюка

Олена КАПАЛЕТ

Культура суспільства у різні часи визначалася по-різному.

В Україні за часів панування імперської Росії в маленьких містечках і селах культуру формувала інтелігенція: вчителі, священники, лікарі.

У наш час культуру формують інші чинники, але лікарі, які були в ті часи і в тому розумінні, є і в нашому столітті.

Лікар-хірург Руслан Байдалюк – саме такий «земський» лікар. І не тому, що в центрі, який він очолює, справді можна отримати хірургічну допомогу – від найпростішої до найскладнішої – із застосуванням найсучаснішої техніки, а тому що прості і складні операції та перев'язки він робить сам.

Руслан Байдалюк особисто контролює лікування своїх пацієнтів від початку і до кінця. Він не тільки уважно стежить за перебігом лікування кожного. Він турбується і про його моральний стан. Бо настрої пацієнта – дуже важлива складова одужання.

«Мені здається, – розповідає Руслан Володимирович, – я міг би бути непоганим художником, актором, письменником, але став лікарем. Мої батьки вирішили за мене, їм здавалось, що в цій професії я зможу бути максимально корисним для людей, зможу максимально виявити свої здібності як фахівцеві і людині.

Я не хотів бути лікарем, але в шістнадцять років почав працювати санітаром у травматологічному відділенні районної лікарні на батьківщині – в місті Балаклія. Потім, із другої спроби, вступив до Харківського медичного університету. Після закінчення повернувся додому в Харківську область, де пропрацював дев'ять років хірургом. Але потреба професійного зростання і досконалості шість років тому привела мене до Києва.

Наша лікарня на той час була єдина, де можна було знайти роботу. Рівно два роки тому я став завідувачем хірургічного відділення. Потім за моєї ініціативи з відділення зробили багатопрофільний хірургіч-

ний центр, це більше відповідає вимогам часу та світовим стандартам.

Коли в Києві люди вийшли на майдан Незалежності, думки були різні. Мені особисто потрібно було зрозуміти, що відбувається. Увечері після роботи ми з колегою вимкнули мобільні телефони і вирушили туди й самі.

Тому перший вихід на майдан був «діагностичний». Ми прийшли подивитися, що діється. Це був період першого

таль. Я, два моїх травматолога, операційна та перев'язочна сестри з інструментами й обладнанням чергували на Грушевського, 4.

Ми готувалися до можливо-го прийому поранених, сортування, надання першої медичної допомоги з подальшим перевезенням приватними швидкими до приватних лікарень транспортними коридорами, заздалегідь узгодженими із владою. Ніч минула відносно спокійно, вранці по-

Події на Майдані по-новому змусили мене переглянути мету і сенс життя, його доцільність. Які в мене є реальні можливості допомагати людям та й узагалі своє місце в цьому світі.

Якщо я працюю в медицині і є звичайним хапугою, то ціна мені – копійка. Тоді моя соціальна значущість дорівнює нулю. Немає сенсу бачити мету у фінансовому достатку чи в якомусь іншому матеріальному благополуччі. Не може так бути, це не є реалізація. Не можна допомагати людям і водночас думати про гроші, які ти на цьому заробиш.

Тому Майдан змусив ще раз подумати, як зараз, коли політична та економічна ситуація досить непрості, можливо допомогти людям. Для себе я розробив тактику, яка фактично є політикою нашого центру. Існують певні правила.

Правило *перше*: для нас людина є людиною. Не пацієнтом, не клієнтом – людиною. Це моя, так би мовити, диктаторська позиція. Ставлення медперсоналу до людей – виключно як до людей. Кожен із моїх співробітників має розуміти, що відчуває людина, лежачи на лікарняному ліжку, і що б вона хотіла побачити в обличчях, в очах, у діях медперсоналу, щоб їй було добре, щоб вона відчувала не тільки професійне медичне обслуговування, а й людяне ставлення.

Правило *друге*: коли до нас приходять людина з медичною проблемою, кожен випадок ми намагаємося завершити позитивним результатом. Якщо ми не можемо зробити це власними силами, запрошуємо спеціалістів з інших клінік, але прагнемо вирішити питання в межах центру і до кінця.

Намагаємося максимально допомогти: прооперувати, пролікувати, продіагностувати, – щоб було зрозуміло: якщо до нас звернулася людина, вона має отримати якісну допомогу з позитивним результатом.

Третє правило: всі питання вирішувати колегіально (та й узагалі колегіальні відносини у колективі) і, звісно, професіоналізм усіх працівників центру.

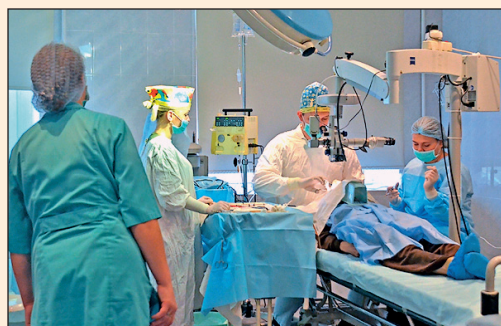
■ ІРИНА КРАВЧЕНКО

Старша сестра хірургічного відділення

Працюю в лікарні з 2006 року, а взагалі в медицині – з 1999-го. З Русланом Володимировичем працюємо шість років. Про цю людину можна говорити годинами. Колектив його обожнює.

Для нього неважливо, яку людину займає посаду: санітарка ти, лікар чи просто прийшла з вулиці. Ти насамперед пацієнт, якщо звернувся до Руслана Володимировича як до лікаря, як до фахівця.

Спочатку пацієнт, допомога йому, а тоді вже все решта.

■ КАТЕРИНА КОВБАСЮК

Молодша сестра

Працюю в хірургії півроку. У медицині з 2006-го. Такого керівника, як Руслан Володимирович не зустрічала. Дуже хороша, чуйна людина. Якось я впала з велосипеда – нічого серйозного, просто гематома. Іду, а він каже: «Катю, стійте, мені треба подивитися. Хтось каже, що все нормально, а я повинен сам переконаватися так це чи не так».

Багато чого залежить від керівника, який може до кожного підійти, розпитати. «Не виходить – допоможемо, не хвилюйтеся, нічого страшного». Навіть є бажання йти на роботу, а це дуже важливо.

■ НАТАЛЯ ОСОСКОВА

Сестра-господиня хірургічного відділення

Працюю у відділенні півроку. Колектив знаю вже давно. Завідувач – дуже порядна людина, хороший організатор. З ним прекрасно працювати. Усі питання по роботі вирішую з ним. Лікує чудово – хворі задоволені.

НОВА КРАЇНА

■ РИММА ТІТОВА

Молодша сестра

Працюю в лікарні вже 14 років. Керівництвом Руслана Володимировича дуже задоволена. Він поважає своїх колег. Завжди зрозуміє, допоможе. Таких, як він, дуже мало. Ми його цінуємо. І пацієнти всі хвалять.

■ ІРИНА СУЯРОВА

Молодша сестра

Працюю тут неповних два роки. Одразу потрапила в дружний колектив, очолюваний Русланом Володимировичем. Мені тут комфортно.

■ ЮРІЙ ПОЛОСЕНКО

Хірург першої категорії

Загальний стаж роботи – 9 років. У клініці працюю 3 роки, під керівництвом Руслана Володимировича Байдалюка – 2 роки. Найчастіше я є його асистентом. Хірург він прекрасний. Якщо комусь із моїх родичів знадобиться хірургічне втручання, я відправляю їх насамперед до Байдалюка, хоча й маю багато інших знайомих хірургів. У нього підхід до пацієнта як до людини, а не органа, який потрібно пришити чи відрізати. Жорсткість у рішеннях також є: якщо вкрай необхідно видалити щось, ніякі вмовляння значення не матимуть.

Працюємо ми спокійно, без переживань, у холодному розумі. Цікаво працювати з людиною, яка знає більше за тебе, має більший досвід, працює з будь-яким органом. Тобто не потрібно чекати на якогось вузького спеціаліста. Руслан Володимирович з усім може впоратися.

Я, на жаль, більше практик. Мені важко вивчати теорію, краще практичні речі один раз побачити й повторити. А він багато читає книг і матеріалів в Інтернеті.

Після Майдану відчуття Батьківщини стало яскравішим. У мене не було думки їхати за кордон. Навпаки, бажання залишитися посилювалося. Я хочу, щоб мої діти жили в цій країні. Навчатися і підвищувати кваліфікацію можна за кордоном, але жити, працювати і допомагати людям треба тут. Батьківщина для мене – це те місце, де мені дали життя, змогу вчитися, працювати і своєю діяльністю допомагати суспільству. Якщо так є, тоді як громадянин живу на території держави не даремно.

Я не вважаю, що статки громадян, якість доріг, медицини тощо обумовлюють розвиток країни. Головне – це люди, в очах яких написано, що вони вірять у майбутнє. Тоді ці люди зможуть дуже швидко навести лад і створити справжню європейську демократичну державу з верховенством права.

У моєму розумінні країна – це очі людей, в яких є віра в майбутнє. І коли я побачу, що таких людей буде багато, тоді я вважаю, що маю ту країну, яку хотів би бачити.

У хірургічному центрі, що я очолюю, я теж хочу бачити ці очі. У лікуванні хворих у нас бувають перемоги і поразки. Ми намагаємося допомогти всім. Не відмовляємося і від складних, нестандартних випадків. Ще бували ситуації, коли вважалося, що порятунок пацієнта можливий лише в закордонних клініках, а ми зробили це тут.

Із Майдану привезли бійця на прізвище Самурай. Йому потрібно було видалити кулю зі стегна. Деякі лікарі вважали, що це можливо лише за

кордоном, а ми його успішно прооперували під контролем ультразвукової, апаратури у нас у центрі.

Взагалі я вважаю, що в цьому житті людина своїми руками робить доволі багато. А якщо вона справді хоче того, це вже 80 % успіху. А якщо вона ще й трошки може, то це вже 89 %. І невеликий відсоток на зовнішні чинники, які можуть спонукати до певних дій у реалізації особистого проекту. Не треба боятися змін. Потрібно йти вперед із вірою у свої вчинки, з вірою в Бога і в усе позитивне і прогресивне. Бо з поганими думками

в голові розвиток людини неможливий. Я звичайний лікар-хірург зі звичайною, типовою історією життя. Зараз працюю в Києві, в одній із клінік, де є можливість розвиватися і рухатися вперед, де є змога підняти центр на вищий рівень. А хірургія – сенс мого життя. Це все, чим я живу. Робота на першому місці. Але важливим є необхідність бути потрібним. Моя самореалізація – в допомозі людям.

Дружина і діти вже звикли, що будь-якої миті я можу поїхати терміново оперувати. Вночі, на вихідні, на свята. Спочатку їм було важко, а зараз ставлять-

ся до цього з розумінням. Мені вистачає того комфорту, що я маю в родині, для того, щоб я міг працювати, як зараз працюю, і мати повну реалізацію, до якої я прагну. Більшого мені й не треба.

Мої батьки дали мені життя, освіту, можливість реалізуватися. Ім, як і своїм викладачам у школі та університеті, я за це дуже вдячний. А ще вдячний людям, які з'являються на моєму життєвому шляху, які дають мені привід поміркувати над різними важливими життєвими питаннями.

Я не можу жити без спілкування з цими людьми, мені цікава їхня точка зору, їхні погляди, те, чим вони живуть. Я хочу зазирнути в душу кожного і зрозуміти, навіщо він живе на цій землі, яка його мета.

Моя мета – бути потрібним людям.

Кажуть, що в хорошого хірурга «золоті руки». Але це дуже метафоричне поняття. Головне – професійність, знання, відповідальність, упевненість у собі й остаточний результат».

Руслан Володимирович розповів про себе, свої переконання, погляди на життя і професію. Про своє ставлення до людей і прагнення зазирнути їм у душу, зрозуміти їхнє життя.

Його життя і погляди зрозумілі, а душа – відкрита.

На фотознімку зліва направо сидять: Ірина Суярова, Олена Лазаренко, Наталя Штурмак, Катерина Ковбасюк, Ірина Кравченко, Римма Титова; стоять: Людмила Куденчук, Анатолій Шидловський, Олег Петрошук, Руслан Байдалюк, Андрій Буштрук, Віра Чадова

Нова країна

Ми готові бути єдиними

Своїми спогадами діляться фахівці лікарні – учасники Майдану.

ОЛЕНА ЛАЗАРЕНКО Медичний реєстратор

Працюю тут вже півтора року. За цей час зрозуміла, що Руслан Володимирович – Людина з великої літери, Людина від Бога. У нього багато можливостей і як у лідера, і як у фахівця.

Це людина гідна, добра, не вміє користуватися чужим горем. Він витривалий, міцний, не стомлюється взагалі. Таких людей ніде я не зустрічала. Тому, мабуть, тут і працюю.

За правління Януковича Руслан Володимирович на свій страх і ризик приймав із Майдану хворих. Ми навіть самі ноги мили хлопцям, з дому шкарпетки привозили. Він казав нам: «Це насамперед люди. Ми є народ. І ми повинні їм допомагати».

У четвер 20 лютого Руслан Володимирович прибів зранку схвильований: «Треба їхати. Треба їхати, і все. Мені потрібні травматологи». Завдяки Руслану Володимировичу, його вірі ми вирушили на Майдан, хоча й розуміли, що стріляють снайпери, але ніхто на це не зважав. Ми їхали в нікуди, бо не знали, що буде.

Картина була не найкраща. Майдан весь був у попелі. Страшно було. Люди були агресивно налаштовані, всі панікували. Ми піднялися по східцях до Інститутської. Нам кричать, що зараз будуть якусь будівлю спалювати, що тут обстрілюють, тут узагалі не можна стояти. Але ми йшли далі, спускалися східцями.

Руслан Володимирович зв'язався зі знайомими. І нас швидко перевезли туди, де ми були потрібні, – на Грушевського 4. Там розгорнули госпіталь на 5 операційних столів. Нас прийняли дуже швидко. Руслан Володимирович чітко розподілив наші обов'язки. Ми залишилися на ніч, прийняли двох пацієнтів. Масового надходження не було.

Під ранок Руслан Володимирович поїхав в лікарню оперувати вогнепальне поранення. А коли повернувся назад, то сказав, що тут у нас роботи немає, а там у нього ціле відділення.

Тої ночі була незначна операція. Травматологи прийняли молоду дівчину, яка мене вразила. Вона сказала, що два тижні перебувала на Майдані. Їй скалкою розірвало литку. Дівчина зверталася до медиків на Майдані впродовж двох тижнів, але їй ніхто не допоміг. У неї була велика гематома, тому маленька, тендітна дівчина-студентка вже не могла ходити. Травматологи, оглянувши її поранення, вирішили робити міні-операцію. Витягли великий металевий осколок.

Люди, які були на Майдані не перший день, втішали. Я розумію тепер, чому ця війна почалася і хто такі українці, а хто такі росіяни. Іскра була в очах у всіх: переможемо, навіть якщо все буде палати, і все буде добре. Це була війна.

ЛЮДМИЛА КУДЕНЧУК Перев'язочна медсестра

Ніколи не думала, що полюблю хірургію, але завдяки Руслану Володимировичу мені стала цікава кожна операція.

Всередині, звісно, колотило, коли приїхали на Майдан, де все згоріло, страшне й ці люди... Емоцій було багато.

Ми робили перев'язки. За допомогою звернулося двоє людей, яким до того робили міні-операції. Опісля того вони навіть приходили до нас в лікарню.

АНДРІЙ БУШТРУК Ортопед-травматолог

Загальний стаж – 17 років. У лікарні працюю півтора року.

На Майдані був як лікар і як громадянин України. Бо там мій народ, я – українець, а мій обов'язок – бути з народом України. Моя лікарська допомога буде ефективнішою, ніж будь-яка інша. Я бачу себе лікарем, який має бути готовим допомагати в різних битвах – операційних і битвах у польових умовах. Професійний і громадянський борг зобов'язує бути разом із людьми.

Ідея поїхати на Майдан належала Руслану Байдалюку. Я погодився без роздумів. Про страх ніхто не думав. Раніше довелося побачити багато чого неприємного: кров, розірвані органи, шматки тіл. Тому здивувати нас було важко. Страшно було за країну, за саму ситуацію, страшно за людей.

До нас приходили не лише з травмами, а й із психотравмами. Не скажу, що нам, хірургам, вони були під силу, але все-таки якісь добрі слова завжди знаходилися. Це також професійний обов'язок.

Наша психологія змінилася в бік консолідації та єдності. Я пишаюся своєю країною, пишаюся своїм народом. Я зрозумів, що ми готові бути єдиними, готові відстояти свою свободу й права.

Я – оптиміст. Я глибоко впевнений, що наше наступне

покоління матиме ширшу свідомість, більш ґрунтовну освіту й освіченість (я розділяю ці два поняття), інші життєві підходи. Це не буде швидко й не може бути швидко.

У нас залишилися недовіра після того, як було повалено самовладдя. Конкретних кроків ми не бачимо. Зараз тривають військові дії. Важко всій Україні, але я вірю, що це скоро скінчиться. Війна не вигідна нікому. Я не підтримую насильства в будь-якому його прояві.

Сподіваюся, що відбудеться економічний підйом, коли буде врегульована ситуація на Сході. Відчуваю, що має минути 2-3 роки. Ми маємо розібратися у новій владі і довіряти їй. Поки що цього немає. З'являються ті самі обличчя і корупційні схеми.

ОЛЕГ ПЕТРОЩУК

Ортопед-травматолог

Стаж роботи – 20 років. Працюю тут півтора року. Умови праці у нашому закладі відрізняються від звичайних клінік у кращий бік: палати, обслуговування, чистота, робота персоналу, його взаємодія, взаєморозуміння. Трапляються дуже цікаві випадки, які змушують багато думати, працювати, читати, розмірковувати, радитися з колегами.

На пропозицію Руслана Володимировича поїхати на Майдан погодився одразу. Так, було страшно, розумів, що може не повернутися. Нас спочатку відправили до Жовтневого палацу. Ми знали, що десь сидять снайпери, і вони можуть поцілити в будь-яку людину. Наступним можеш бути ти.

Я зрозумів, що в Україні є нація, є народ, є самосвідомість, є зародки громадянського суспільства. Я зрозумів, що народ терпіти не буде, боротиметься, незважаючи ні на що.

РУСЛАН БАЙДАЛЮК

Завідувач відділення

На Майдані ми були недовго. Ми немов би зазернули у шпаринку, щоб зрозуміти Майдан. Допомогли чим змогли. Але вже тоді ми відчули: зміни почалися. Ми зрозуміли, що почавши змінювати себе, можна змінити оточення і світ навколо. Це може кожен – почати з себе і змінити країну на краще.

редактор
Євген БУКЕТ

одеса

■ НА САНАТОРНОМУ ПРОВУЛКУ, 2

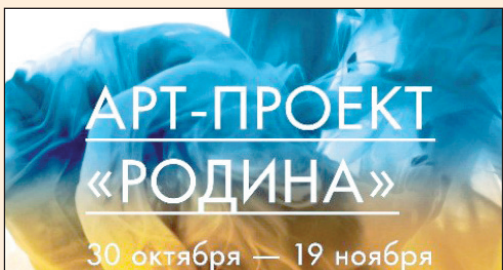
28 і 29 жовтня в Будинку представництв Одеської обласної адміністрації відбувся семінар «Сталий розвиток туристичного бізнесу в Чорноморському регіоні: готелі, ресторани, туристичні та круїзні компанії».

Відкривала захід директор Департаменту культури і туризму Одеської міської ради Тетяна Маркова. На семінарі обговорювалися питання екологічно стійкого менеджменту туристичного бізнесу в Чорноморських країнах. Учасники зібрання ділилися досвідом своїх країн у сфері готельного, ресторанного та круїзного бізнесу.

У рамках семінару відбулися дискусії із запрошеними експертами, які поділилися унікальним досвідом роботи з програмами компанії «Старвуд» і основними підходами корпоративної соціальної відповідальності.

Організатори семінару – громадська організація «Агрікола» та Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень.

■ НА ПУШКІНСЬКІЙ, 32

До **19 листопада** журнал «Фокус» представлятиме в Одесі арт-проект «Батьківщина». Виставка відкрилася в Арт-центрі Олександра Коробчинського за підтримки видавців журналу Бориса Кауфмана та Олександра Грановського.

У рамках проекту представлено твори 34-х відомих українських художників, які розмірковують про долю нашої держави. Виставка умовно поділена на три частини: «Батьківщина. Справжнє», «Батьківщина. Сьогодні» і «Батьківщина. Завтра».

У проєкті «Справжнє» творчі сім'ї та художні династії розповідають про духовні цінності і суперечливі реалії нашої дійсності. Так, відомий художник Артем Волокітін, переможець премії PinchukArtCenter, створив для проєкту полотно «Люди», яким стверджує, що люди – це головна складова поняття «Батьківщина». А його дружина, художниця Тетяна Малиновська, на своєму творі «Серцевина» зобразила мальви.

Одесит Степан Рябченко запропонував картину «Війна і мир. Дорогою до раю». «Робота була задумана в 2011 році. Але сьогодні вона стала як ніколи актуальною», – стверджує художник.

У проєкті «Сьогодні» художники і скульптори відповідають на запитання, яке стало для українців найбільш актуальним: «Чим є сьогодні Батьківщина для кожного з нас?» Для експозиції «Завтра» відомі українські автори створили дванадцять обкладинок журналу «Фокус», на яких зобразили найближче майбутнє України.

115-річчя художнього музею

Оксана ШАЛАШНА

Святкування 115-річчя Одеського художнього музею відбулося 6 листопада.

Цей ювілей – значуща подія не тільки для Одеси, а й для всієї країни. Адже колекція вітчизняного образотворчого мистецтва Одеського художнього музею одна з найбільш значущих і багатопланових в Україні. Вона охоплює всі види образотворчого мистецтва: живопис, графіку, скульптуру, декоративно-прикладне мистецтво – і включає в себе твори російських та українських майстрів іконопису від XVI століття до сучасності, нараховуючи понад десять тисяч оригінальних робіт.

Будівля, в якій розташований Одеський художній музей була збудована в період між 1824 і 1828 роками. Автор проєкту не встановлений. Після закінчення будівництва споруду оглянув відомий одеський архітектор Ф. Боффо. Першою власницею палацу була графиня О. Нарішкіна (уроджена Потоцька).

У 1888 році будинок придбав одеський міський голо-

ва Г. Маразлі – видатний громадський діяч, колекціонер і меценат. У 1892 році Г. Маразлі передав його місту, щоб влаштувати в ньому музей витончених мистецтв. Початок музейному зібранню проклали картини, передані Петербурзькою академією мистецтв. Тож музей розташований у центрі Одеси, над морем, у палаці, що є пам'яткою архітек-

тури початку XIX століття і має штучний підземний грот, відкритий для відвідувань.

Експозиція музею розміщена в 26 залах на двох поверхах. Вона відкривається чудовими витворами іконописців XVI–XVIII століть і ранніми світськими портретами XVII століття. З живописом XVIII – початку XIX століття ознайомлюють портрети, створені

кращими майстрами тієї епохи, такими як Д. Левицький, В. Боровиковський, О. Кипренський, В. Тропілін та інші. Цікава й колекція численних полотен прославленого мариніста І. Айвазовського.

Музей містить велике представницьке зібрання творів художників демократичного напрямку у вітчизняному мистецтві другої половини XIX століття, насамперед членів Товариства пересувних художніх виставок. Це роботи відомих художників І. Крамського, А. Саврасова, І. Левітана, І. Шишкіна, О. Куйнджі, І. Рєпіна, В. Сурикова та багатьох інших.

Один із кращих розділів колекції – мистецтво рубежу XIX і XX століть – відображає різноманітність і напруженість творчих пошуків цього складного часу. Роботи В. Серова, М. Врубеля, М. Рєпіна, Б. Кустодієва, А. Бенуа, К. Сомова, В. Кандинського гідно представлені в зібраннях музею.

Експонується також і унікальна колекція живопису майстрів Товариства південноросійських художників, заснованого в Одесі в 1890 році. Неповторна самобутність робіт К. Костанді, Г. Ладиженського, Г. Головкина, П. Нілуса сформувала основи одеської живописної школи.

Фестиваль казки

Новий громадський проєкт «Сонячне місто» організував для одеситів і гостей міста фестиваль-ярмарок «Щасливий день».

Він відбувся 1 листопада у Палаці моряків на Приморському бульварі.

Фестиваль став чудовою нагодою зануритися в яскраву незабутню казку, мета якої – об'єднати всіх членів сім'ї в спільному цікавому проведенні вихідного дня.

З самого рання для маленьких одеситів та їхніх батьків були організовані різноманітні шоу-програми, концерти, пізнавальні фільми і запальні виступи танцювальних і творчих колективів.

Протягом усього дня проводилися майстер-класи з рукоділля (понад 10 напрямків) та рухливі ігри, було встановлено гігант-

ський батут, новітні аерохокеї, бика «Родео» та інші атракціони. Окрема зала фестивалю була присвячена груповим настільним і «підлоговим» іграм.

Також відбулися круглі столи, на яких обговорювали найбільш актуальні теми щодо взаємодії батьків і дітей.

Паралельно з інтерактивною частиною програми проводився ярмарок, де можна було знайти все найнеобхідніше для дитини – товари для творчості, іграшки та книжки, одяг і аксесуари, ексклюзивні handmade-вироби та багато-багато іншого.

Того дня всі небайдужі одесити взяли участь у благодійній акції зі збору речей, взуття та іграшок для дітей-інвалідів. Цього разу партнером фестивалю стала Одеська обласна організація інвалідів «Інваліди надії в майбутнє». Акція

стала ще одним уроком доброти підростаючому поколінню.

Нововведенням ярмарку став міні-ринок хороших і потрібних речей. Це можливість обміну або продажу дитячого одягу, взуття та інших необхідних речей, які послужили Вашим діткам, але можуть знайти нових господарів і здобути ще одне життя.

Для юних гурманів і найактивніших учасників фестивалю була передбачена дегустація всілякої смакоти, солодощів і гарячих напоїв від домашніх майстрів і ресторанів міста.

На завершення був організований кіноперегляд улюблених фільмів для всієї родини.

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

арт-проект

ВЛОДКО КАУФМАН

Влодко Кауфман – український художник-перфомер німецького походження. Народився 1957 року в м. Караганда, Казахстан.

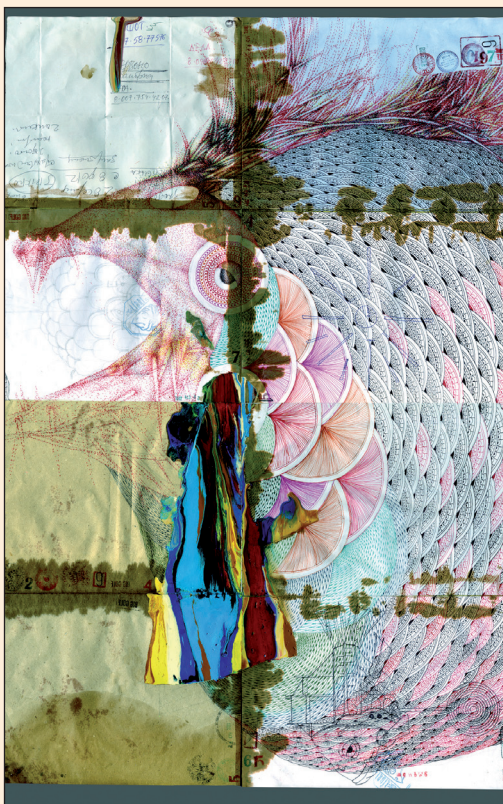
У 1974–1978 рр. навчався у Львівському училищі прикладного та декоративного мистецтва імені Івана Труша, з 1978 до 1980 року – у Львівському політехнічному інституті за спеціальністю «Архітектура».

У 1989–1993 рр. – член мистецького товариства «Шлях».

З 1993-го – співзасновник та арт-директор мистецького об'єднання «Дзига».

У 2007 році – співзасновник Інституту актуального мистецтва.

Живе та працює у Львові.

На фотознімку Влодко Кауфман. Проект «Риботерапія»

Влодко КАУФМАН: «Сучасне мистецтво йде паралельно з традиційним»

Надія ПАСТЕРНАК

Львівського митця Влодка Кауфмана уже давно називають піонером сучасного мистецтва.

Ай справді, де у Львові (та й не лише у Львові), відбувається щось цікаве, неординарне у мистецькому житті – там Влодко Кауфман, оригінальний художник (хоч він і стверджує, що не любить цього слова, «але народився з бажанням малювати»), куратор багатьох мистецьких проектів, співзасновник і арт-директор мистецького об'єднання «Дзига» у Львові, митець із вічним пошуком і неординарним поглядом на буденні і небуденні речі.

Зараз він працює над утіленням грандіозного проекту «Свобода». Це щось більше, ніж просто музей Майдану чи Революції гідності. З його окремими творчими інсталяціями на цю тематику уже зміг ознайомитися київський глядач. То ж сьогоднішня наша розмова – про задуми і втілення цього проекту, про сучасне мистецтво взагалі і деякі цікаві деталі з життя Влодка Кауфмана.

– Розкажіть про львівські «квартирні» чи «кухонні» зустрічі на початку Вашої творчої діяльності. Як усе це відбувалося?

– «Квартирники» існують і сьогодні у форматі галереї. Учасники таких заходів між собою спілкуються, і це зрозуміло, тому що сучасне мистецтво – досить складна структура.

У мене складається враження, що виникнення «квартирників» у контексті сучасного мистецтва – це необхідність, бо воно все-таки маргінальне, доступне для обмеженої кількості людей. Я говорю це не в хорошому чи поганому сенсі, а загалом. Воно так є. «Квартирники» – це наслідок того, що в людей є змога і бажання спілкуватися з тими, кому це цікаво, хто мислить і живе в такому форматі.

– Так було і раніше?

– Пам'ятаєте, був такий термін – «кухонні дискусії»? Про політику, мистецтво і про все інше розмовляли на кухні, бо це було єдине місце, де можна

було говорити відверто. Тож виникнення таких квартирних виставок стало необхідністю. Люди, які по-інакшому мислили, які не погоджувалися з державною політикою, збиралися на кухні і спілкувалися між собою. Це були музиканти, письменники, художники...

Ми раз на місяць збиралися «на хаті» тепер відомого політолога, культуролога, дослідника сучасного літературного процесу Миколи Рябчука. Він мешкав тоді у Львові.

Художники приносили свої найсвіжіші роботи, ми їх вислали на стінах чи ставили поцід стінами, літератори читали прозу чи поезію. Зрозуміло, що це супроводжувалося величезною кількістю алкоголю, бо то був стандартний варіант зустрічі.

Обговорювали якісь вітчизняні події або ж хтось випадково довідався, що сталося на Заході: чи якась виставка, чи свіжі новини, кому за що дали

«Нобеля»... Так чи інакше, ми були на кордоні з Польщею, і вся культурологічна інформація надходила до нас раніше, ніж навіть до Москви.

У Польщі, попри те, що вона була соціалістичною, сучасне мистецтво так не гнобилися, як у нас, хоча його теж паплюжили, критикували. Художники спокійно собі працювали, і до нас потрапляли їхні видання – той самий знаменитий журнал «Об'єкт», який транслював всю сучасну штуку, яка існувала в Польщі.

Тобто інформація надходила, і ці зустрічі давали нагоду її обговорити, поділитися враженнями, критикувати, підтримувати чи заперечувати. Це був такий собі дискусійний клуб. Він проіснував до того часу, поки нас хтось не «застукав». Через двадцять років ми навіть довідалися, хто: офіцер СБУ. Так людина робила собі кар'єру, але Бог йому суддя.

Наші зустрічі були справжньою віддушиною. На них ми могли відстежувати, аналізувати культурологічний процес – у Львові, загалом у країні і за кордоном. А Польща – це була така труба, через яку до нас надходила цікава інформація.

– Хто ходив на «кухонні зустрічі»?

– Студенти з мистецької академії. Ми навчалися в училищі Труша, були й музиканти з консерваторії, хлопці з університету, які займалися літературою. Була така різноманірна і різновікова публіка. Так тривало кілька років, а в 1977-му нас «здали».

Найчастіше ми збиралися в Миколи Рябчука. Також – у музикантів, у майстернях художників. Цей «кухонний» формат був класикою, нормальним способом спілкування. Згодом на базі групи, яка збиралася, стало мистецьке товариство «Шлях». Його кістяком були люди, які ходили на зустрічі, а пізніше до них долучалися нові художники, яких так чи інакше цікавила та структура.

Головною тезою, пунктом чи ідеєю, що об'єднувала художників, все-таки була політика, як не крути. На той час панував соціалістичний реалізм, а альтернативою до нього було протестне мистецтво. Не завжди воно було справжнім мистецтвом. Часто це було просто протест проти устрою чи влади.

Якщо говорити про Стуса чи про Калинин, то це високе мистецтво, але серед дисидентів можна зустріти багато людей (при всій повазі до них), які були графоманами. Таки-

арт-проект

ми вони й залишилися, хоча сенс протесту в тих віршах був. На превеликий жаль, це була величезна хвороба шістдесятників, де протест видавався за мистецтво. Не можна плутати поняття «дисидентство» і «мистецтво». Це все-таки різні речі.

– Вас вважають добрим фахівцем із сучасного мистецтва. Як гадаєте: нашим людям зараз до мистецтва?

– Людям завжди до мистецтва, тільки чим ліпше людина живе, тим більше її тягне до мистецтва, і навпаки. А сучасне мистецтво – це така драстична (глибока. – *Ред.*) царина, що дуже людей збурує. І так купа проблем, а сучасне мистецтво ще й лізе пальцем у рану.

Людина, яка займається сучасним мистецтвом, – якоюсь мірою прогностична чи діагност. Не лікар, а саме діагност. Тим більше, що вона завжди лізе в такі болючі точки. Чому сучасне мистецтво якесь неформальне, якесь смердюче, скандальне? Тому що хочеться показати ті рани, які є в соціумі, а це людей дратує. Їм і так хриново, а тут ще митці лізуть із своїми бздурками (нісенітницями. – *Ред.*)... Вони постійно в такому антагонізмі.

Сучасне мистецтво йде паралельно з традиційним, як дві рейки, як колія. Є традиційне мистецтво, і є сучасне. Вони ніколи не перетнуться, але якщо немає однієї або другої рейки, то нічого не рухається. Це такий дивний конгломерат культури. Я вже перепробував усе, і мене не влаштовують рамки того, що дає стандартне мистецтво. Мені хочеться шукати якісь нові технології.

Я не мислю технологічно, радше мислю ідеями. Ідея передує, а під неї вже шукаю якусь технологію. Сьогодні це може бути живопис, завтра – театр, післязавтра перформанс, а через тиждень – інсталяція. Я шукаю технологію, яка якнайкраще втілить ідею.

– Розкажіть про задум Вашого останнього проекту «Свобода». Ви ще на Майдані його запланували чи він уже потім визрів?

– Надійшла пропозиція. У Києві точаться дебати про музей Майдану чи Свободи. Мінкульт і громадські організації з'ясовують, що це має бути. Організація «Промова» відстоює ідею Музею Свободи: це все ж таки глобальніша інституція. Члени «Промови» запропонували мені зробити авторський плітний проект на тему свободи: як художник через себе

транслює це поняття. Також надійшла пропозиція бути куратором пілотного проекту музею, на яку я теж пристав.

Я зробив три інсталяції моїх думок про свободу. Є свобода, яку дає людині Бог. Оце гніздо – то така інституція, з якої все починається, і там уже починається несвобода, тому що хата – оце гніздо – домівка уже тебе в чомусь обмежує. У тебе спочатку залежність від батьків, потім – від дітей.

Свобода вже має формат. Для мене поняття «свобода», саме слово – це абстракція, тому що воно саме собою нічого не говорить. Якщо ти спереду чи ззаду щось додаєш, тоді вже виходить словосполучення, яке говорить про конструкцію відносин: свобода совісті – ти вже розумієш, про що мова, або екосвобода – теж розумієш, про що йдеться. Тому що інституція – це формат, створений людиною, це не даність природи. Свобода – це вміння людей контактувати між собою. Перша зала виставки – про це.

Друга зала – це проект керованої свободи. Він будується винятково на дорожніх знаках. Чим більше людей – тим більшою є потреба узгоджува-

ти стосунки. Якщо ми придумаємо структуру спілкування, то це дасть змогу існувати в соціумі.

Що таке соціум? Це накопичення людей, які перегризуться між собою, якщо кожен буде робити своє. Структура керованої свободи така: чим краще та структура працює, тим вільнішою, як це не парадоксально звучить, людина себе почуває, але в тому разі, якщо живе за цими правилами. Досконалі ці недосконалі ці правила спілкування – це і є керована свобода. Й усе будується на дорожніх знаках – як образ, який нас усе життя супроводжує: туди можна, туди – ні, так – не так. Але це нас рятує.

І третю інсталяцію я назвав «Втеча», бо людина завжди хоче кудись втекти. Її тягне до якоїсь стихії: неба, моря, вітру – в якийсь такий простір, де немає людей. Але стихія людину не прийме, якщо вона йде туди зі свідомістю соціуму. Або ти позбавляєшся від соціуму і зникаєш, розчиняєшся у природі – і це може бути для тебе свободою, – або ти залишаєшся зі свідомістю соціальної одиниці і хочеш кудись втекти. Та тут ти прире-

чений на поразку. Не можна бути одночасно і в природі, і в соціумі. Так не буває.

– Ви вважаєте, що мусить бути вибір?

– Людина мусить жити за вибором. Можна бути вільним від усього, і тоді про тебе ніхто не буде знати. Я думаю, що є безліч людей, про яких ми нічого не знаємо, але вони вільні, бо людей, котрі називають себе вільними, а ми про них знаємо, не існує. Я не вірю, що вони вільні. Вони все одно залежні...

Це три інсталяції, що декларують поняття свободи.

– Бажання втекти від соціуму притаманне багатьом людям мистецтва. У Вас воно є?

– Завжди є, але тут головне те, наскільки людина спроможна контролювати свою свідомість, бо це теж свобода. Чим вільнішою себе людина почуває, тим кращу їй вдалося створити структуру стосунків із соціумом.

– Але це дуже непросто в нашому суспільстві...

– Не тільки в нашому, а в будь-якому суспільстві. Теза «Добре там, де нас немає» – працює всюди, завжди актуальна, але мені здається, що все-таки від мене залежить, наскільки я можу почувати себе вільним.

Сьогодні багато людей, які воюють, почувуються набагато вільнішими, ніж я, тому що ризикують кожною секунди померти. Ми можемо говорити про героїзм чи про самопожертву, але це інтимне рішення для кожного. Я гадаю, що зараз на фронті дуже багато людей абсолютно вільних, тому що вони зробили вибір. І в них є момент щастя, навіть при тому, що вони ризикують. Для них життя перестає бути важливим, а от ця воля, розуміння, що твоє життя причетне до чогось глобального – це справжній прояв свободи.

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ ОДЕСА

До 7 листопада в Одеському обласному центрі української культури на виставці «Мистецька біографія народу» представлено вироби декоративно-ужиткового мистецтва та давні побутові речі – народний живопис, витинанки, петриківський розпис, килими ручної роботи.

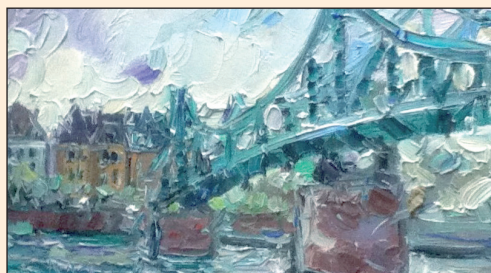
■ ОБУХІВ

У районному краєзнавчому музеї відкрилася виставка відомої обухівської художниці Анни Прогорчук.

Мисткиня брала участь у різних виставках і фестивалях: міських, районних, обласних, республіканських, Всеукраїнських та Міжнародних. Входить до складу Союзу Майстрів Обухівщини, Союзу Літературно-художнього братства Обухівщини, член Спілки майстрів України музею імені Гончара міста Києва.

■ КИЇВ

На виставці «Арт-Міст» у столичному Мистецько-концертному центрі імені Івана Козловського київська художниця Лариса Пуханова представила пейзажі з мостами Європи – у Парижі, Венеції, Римі і столиці України. Останніх найбільше. Найулюбленіший – пішохідний через Дніпро. Бачимо також мости Патона, залізничний і той, що веде до церкви.

Аргументуючи вибір теми, художниця каже: «Сьогодні як ніколи необхідно об'єднати два береги Дніпра. До того ж кожен міст у великому місті – це витвір мистецтва з неповторною архітектурою».

Пуханова малює лише те, що бачила сама, тому її твори вражають достовірністю. Враження від закордонних подорожей втілилися у пейзажах «Міст Ангелів», «Венеційський міст», «Міст у Римі», «Міст через Сену». Київські мости відрізняються від західноєвропейських, бо Дніпро – велика ріка, і мости через нього великі, а європейські міста переважно побудовані на невеликих річках, отож і містки там головним чином такі ж.

Із 1991 року відбулося понад 25 персональних виставок пані Лариси у Києві, Львові, Москві, Мінську, Нью-Йорку та інших містах.

«Мисткиня працює серійно. Для відтворення особливого стану однієї картини буває замало. Тому мотив зі змінами переходить із одного полотна на інше, створюючи дивовижну галерею образів та сюжетів», – зазначила мистецтвознавець Наталія Сухоліт.

Едуард ОБЧАРЕНКО

«Перезавантаження» Донбасу

Світлана СОКОЛОВА

До 11 листопада побачте історію шахтарського краю.

Вона відображена у творах образотворчого мистецтва, представлених на масштабній виставці у столичному музеї «Духовні скарби України» на форумі «Донкульт – художні надра». Більшість – радянського періоду, часу створення міфу про винятковість регіону, де культивували трудовий подвиг. До початку 90-х років це вже не відповідало дійсності. Та уявлення не змінилися і дійшли аж до сакралізації шахтаря і його праці, що простежується в роботах.

«Вибудовано іконографічну лінію, починаючи з ікони XIX століття святої Варвари, якій шахтарі молилися, щоб вона захистила їх від раптової смерті, – каже один із кураторів виставки Дмитро Голець. – Далі – офорт радянського художника Олександра Москвичова «Один день на шахті Мушкетово-Заперевальна».

Шахтар зображений у центрі як святий, а навколо нього – моменти одного дня з його життя».

Використовують цей прийом і сучасні художники. Роман Мінін бере за основу іконографічну схему життєвої ікони, але посеред елементів фольклору поміщає Шубіна – його персонажа, до якого звертаються, щоб уберіг під час роботи. У Ксенії Гнилицької Януковича оточують сцени з його життя – ув'язнення в молодос-

ті, присяга у Верховній Раді та інші.

Символічно виражені важливі для Донбасу лінії, зокрема протесту. Вони пов'язані з громадянською війною, 90-ми роками, коли шахтарі ходили на Київ, і сьогоднішніми протестами. Система, в якій вони звикли жити і за якою зараз ностальгують, розвалилася.

Глядачеві передається відчуття шахтарської релігійності, пов'язаної з небезпечною працею, тому є лінія пекла.

А в роботах Ігоря Панича або Валерії Трубіної – спроба створити уявний світ, такий собі рай як протилежність реальному пеклу.

Студентці Катерині родом з міста Жовті Води Дніпропетровської області видалися цікавими і дуже справжніми жіночі образи. Віктор Марущенко зобразив на фотознімках жінок, які працюють на незаконних копанках, що дозволяє їм вижити в Торезі. У місті безробітне майже все доросле населення.

Над жінками можна посміятися, бо вони фотографуються в сукнях зі штор. Але після нелюдської праці, коли 50 кг добутого вугілля коштує одну гривню, ця тяга до краси зворушує.

Екскурсоводи звертають увагу на відео. Мильні скульптури, зроблені художницею Марією Куликовською із самої себе, щоб так пережити досвід старіння, руйнування їх під дощем, розстріляли бойовики.

На фотознімку:
Георгій Отченашко.
«Після плавки»

Візуалізація мрій

До 10 листопада – «Український тиждень мистецтв».

Ця десята міжнародна виставка сучасного мистецтва проводиться в Києві у Центральному будинку художника. Її тема – візуалізація. Пророкуючи майбутнє, митці відтворюють у роботах сьогодення та наші сподівання на краще. Глядач подорожує в часі та просторі, оскільки автори творів – із різних регіонів України.

«Тиждень» включає виставковий, конкурсний та освітній (безкоштовні майстер-класи та лекторії) розділи. Представлені:

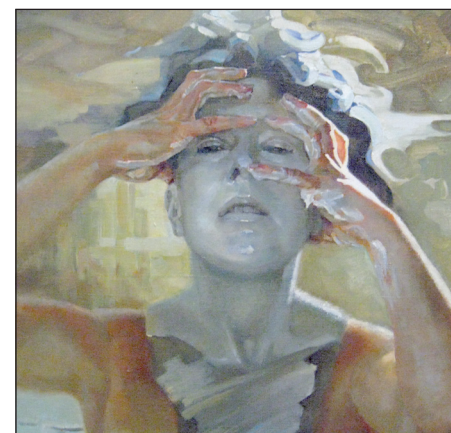
живопис, графіка, концептуальне мистецтво, художній текстиль, скульптура, фотография, декоративно-прикладне мистецтво та дизайн.

Національне та зарубіжне журі – відомі художники, мистецтвознавці, галеристи – визначить переможців та лауреатів, яких нагородять на закритті «Тижня мистецтв». Номінантів преміюють розміщенням на міжнародних виставках, конкурсах та галереях Європи.

«Учасники – митці з Тернополя, Києва, Харкова, Одеси... Багато студентів та дітей –

учнів художніх шкіл і майстрів», – каже генеральний директор «Українського тижня мистецтв» Олена Яшук. А голова секції плаката та графічного дизайну Київської організації Національної спілки художників України Андрій Будник наголошує: «Є дизайн, раніше не представлений широко, – книжки, середовища, інтер'єру... Молодь часто не має змоги отримувати кошти від продажу картин. Мають з'являтися прикладні дисципліни, щоб люди бачили: можна заробити, оформляючи книжки».

Лідія ОРЛЕНКО

редактор
Антон ФІЛАТОВ

сучасне мистецтво

ВІДЕНЬ

Із 17 до 30 листопада у Відні триватиме вже друга масштабна виставка сучасних українських художників, які у своїх роботах переосмислюють події в Україні. Майданчиком для експозиції Through Maidan and Beyond цього разу стане відомий музей Museums Quartier. Подія відбудеться в рамках Vienna Art Week 2014.

Усього буде презентовано більше 20 вітчизняних митців. Серед них акварелі Микити Кадана з серії «Контрольовані випадковості», графіка Влади Ралко з серії «Київський щоденник», твір Олександра Курмаза «Інструменти спротиву». Деякі представлені роботи були створені безпосередньо під час подій на Майдані.

«Мета проекту – розповісти найновішу історію країни і посприяти розвитку діалогу між Києвом та Віднем за допомогою культурної дипломатії», – коментує організатор проекту.

ХАРКІВ

До 19 листопада в ЕрміловЦентрі триватиме виставка Андрія Гладкого та Віталія Федорова «Довільне. Мимовільне». За словами митців, довільне – це те, що залежить від нашої волі, свідомості та бажання. А мимовільне здійснюється незалежно від розуму та волі. Цей живопис обов'язково призведе до аналізу філософських категорій випадковості та необхідності, а також до усвідомлення змісту та форми.

Гладкий та Федоров належать до покоління художників, котрі у 90-х роках активно полемізували з радянською образотворчою традицією. Частково саме це пояснює, чому на полотнах вони створюють реальність, яка не відображає дійсність, а підказується підсвідомістю.

Їхні картини об'єднують масштабність та насиченість барв. Митці не тільки використовують традиційні кольорові рішення, але й багато експериментують. Колір на їхніх роботах настільки емоційний, що глядач обов'язково відшукає в них знайому суть, емоцію чи ідею.

Дослідження простору

Купріян ПЛІВКА

Наприкінці фестивального року відбудеться форум сучасного мистецтва TERRA FUTURA.

Подія збере митців у Херсоні з 17 до 23 листопада.

Ключовою темою робіт, що будуть презентовані у його рамках цього року, стане «Внутрішня Україна». Художники досліджуватимуть приватний простір та інтер'єри наших співвітчизників. Задля цього організатори події вже кілька місяців збирають стару фурнітуру, наповнюючи відповідними оголошеннями соціальні мережі. Розбиті канапи та потаскані шафи стануть у нагоді митцям для створення інсталяцій.

«Ми спробуємо дослідити ієрархію цінностей в інтер'єрах, те, як впливає чи не впливає регіон на особливості внутрішнього убранства, чи є стереотип українського житла і яким саме співвітчизники уявляють ідеальний дім... Це черговий стик мистецтва та соціології, естетики, етики тощо», – розповідають організатори TERRA FUTURA.

Виставки фестивалю будуть розгорнуті на чотирьох майданчиках: у ТРЦ «Фабрика», галереї В'ячеслава Машниць-

кого, резиденції Ганни Кислюк та клубу «Его».

Фест складатиметься з чотирьох основних блоків: фотографія, інсталяція, відео та театр/перформанс. Дещо скромніше буде презентовано музичний напрям. Організатори оцифрували кілька бобін з архівними мелодіями Херсонщини, які будуть надані учасникам задля створення на їхній основі міксів з етнічної та сучасної музики.

Наразі програма та список учасників фестивалю доукомплектовуються. Та вже відомо, що одним із хедлайнерів форуму стане творчість Ніни Кузьміної з селища Залізний Порт. Баба Ніна, як називають її місцеві, розмалювала увесь свій дім. Коли ж на

стінах та стелі не залишилося порожнього місця – взялася за екстер'єр та подвір'я.

Окремими малюнками вона компенсує свою самотність. Із зображеннями на стіні хати Со-

лохою та паном Тарасом Ніна Кузьміна розмовляє та ще й нагадує кожному гостю, що з ними треба вітатися, зайшовши на подвір'я.

Також будуть презентовані роботи Олександра Семенченка та Олександра Рихлицького. Їхня «майстерня» розташована у сквоті, власноруч облаштованому в покинутих кар'єрах неподалік від села Степанівка (Херсонська обл.). Працюють вони переважно з глиною, яку видобувають на місці.

На форумі будуть представлені не тільки інтер'єри, але й фіксація діалогів, обрядів та взаємодії членів сім'ї.

Словом, якщо ви запланували капітальний ремонт і не знаєте, як би оригінальніше облаштувати своє житло – цей фестиваль для вас.

Іконографічна абстракція

Монохром все більше й більше стає трендом у сучасному українському «живописі-на-експорт».

Написані в одній палітрі полотна Анатолія Криволапа встановлюють рекорди на престижних аукціонах. Зали-

ті одним кольором масивні картини Тіберія Сільваші позиціонуються за кордоном як один із орієнтирів вітчизняного мистецтва. Десь на межі салонного та філософського живопису розташувалися і монохромні Михайла Деяка, що успішно експонуються в багатьох країнах.

До 23 листопада в київській галереї «Мистецька збірка» триває його виставка Infinity. На ній презентовано масштабні полотна, написані глибокими кольорами. Великий розмір робіт створює ефект, коли глядач ніби пірнає всередину картини. Повільно переходячи від однієї картини до іншої, втрачаєш відчуття часу, а зала галереї наповнюється сакральною атмосферою.

«Тиша. Безмежний бурхливий простір дарує спокій і силу, змушуючи людину відчувати себе частиною неосяжної, невідконтрольної стихії. Порожнеча проникає у найвіддаленіші куточки душі», – розповідає Михайло Деяк.

Ідейним підтекстом для роботи над представленими полотнами стали роздуми митця про духовний шлях людства. Врешті Михайло Деяк зіштовхнувся із запитанням: «Якими мають бути сучасні ікони?»

Жодна з картин Infinity не підписана. Відсутність назв дозволяє сприймати всі ці полотна як одне ціле. Як вікна у простір, де люди різних релігійних і філософських поглядів, вірувань та конфесій могли б побачити свій Абсолют.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ДИТЯЧИЙ СВІТ

■ ШВЕЙЦАРІЯ – НІМЕЧЧИНА

«Чорні брати»

Пригодницький фільм XIX століття. 14-річного швейцарського хлопчика продають чоловікові з Мілана, який вчить його ремеслу сажотруса. Коли хлопчик та його друзям загрожує банда «Вовки», його друг Альфредо створює свою банду «Чорні брати». Режисери пропонують юним глядачам фільм-казку з цікавими пригодами.

■ НІМЕЧЧИНА

«Дурниці»

Соціально-психологічне гостросюжетне кіно У Боллерсдорфі дорослі понад усе прагнуть бути звичайними, бо їхнє село обрала маркетингова компанія для випробування нових товарів. Вони навіть віддали своїх бабусь та дідусів у притулок для престарілих, щоб не псувати середньостатистичні показники. Натомість діти більше не хочуть бути піддослідними пацюками.

■ УКРАЇНА

«Трубач»

Музична, соціально-психологічна еkleктика Історія про юного талановитого трубача Миколу Шевченка, який у 13 років не лише добре грає, але й пише музику. Напередодні відповідального для його колективу виступу керівник ламає ногу, і йому на заміну приходить чоловік, який не викликає у дітей довіри. Чи вдасться юному музиканту не втратити свою мрію і не зійти з обраного шляху?

■ БІЛОРУСЬ – УКРАЇНА – РОСІЯ

«Тимур і його команда»

Дитяче кіно в найкращих традиціях радянських часів

Приїхавши на літні канікули до дідуся Корнія, десятирічний Тимур знаходить у сараї книгу. Прочитавши її, хлопчик вирішує створити свою команду для допомоги тим, хто її потребує. У фільмі йдеться про те, що світ змінити на краще може будь-хто, навіть дитина. Це фільм-зізнання в любові дідусям і бабусям.

«Найчесніше» журі кінофестивалю «Молодість – 2014»

Леся САМІЙЛЕНКО

Фільми вразили дітей проблемами, близькими їм.

«Ми не вигадали нічого нового. Участь дитячого журі є світовою практикою. На німецькому «Берлінале» є дитяча програма «Дженерейшн». Саме цей приклад ми наслідували. Але вже наступного року плануємо й участь професіоналів», – поділився роздумами директор фестивалю Андрій Халапчі.

Слово «найчесніше» не випадково пишу в лапках. Його я неодноразово чула з уст відвідувачів кінофесту, коли розпитувала про введення у формат щорічної програми «Молодість – дітям» дитячого журі. Ця характеристика напівжартома і всерйоз прозвучала з уст дорослих учасників та організаторів фестивалю. Тож ідея познайомитися з особистостями, яким була довірена така відповідальна місія, і привела мене в епіцентр фестивалю подій.

Моїми співрозмовниками стали дуже серйозні і водночас привітні діти, які охоче поділилися своїми враженнями про фільми, які їм довелося оцінювати. Але на запитання: «Який

із фільмів стане переможцем?» – навіть перед церемонією нагородження дуже чемно відмовилися відповісти. Розповіли, що три фільми, які їм сподобалися найбільше, мають однакові шанси на перемогу, бо вразили не лише естетикою та музичним наповненням, але й проблемами, які є близькими кожному з них.

Майже всім сподобався фільм українського режисера Анатолія Матешка «Трубач». Думки розійшлися з приводу німецько-швейцарського фільму «Чорні брати» та німецьких «Дурниці» і «Джек»; «Баби метелиці» (Чехословаччина, ФРН, Італія, Австрія) та

«Конопатого Макса і приви́дів» (Чехословаччина, ФРН, Австрія, Франція, Італія, Іспанія) режисера Юрая Якубіско. А дехто найпалкіше розповідав про білорусько-українсько-російський фільм Наталі Галузо «Тимур і його команда».

Я встигла поспілкуватися з учнями київських шкіл: Анною Новіковою, Максимом Опанасенком, Варварою Луцшик, Дар'єю Сіфер, Іриною Мельниченко – та швейцарськими гістьми: Домініком та Фаб'єном Чапліцями. Всі вони приблизно одного віку (від 10 до 14 років). Усіх об'єднала любов до кіно, музики, краси та

природи. Вони захоплено розповідали про фільми, в яких відзняті прекрасні краєвиди. І саме за цими критеріями й оцінювали представлені стрічки як члени дитячого журі фестивалю.

Та попри всі розмови й оцінки юних експертів у конкурсі «Молодість – дітям» переміг фільм «Чорні брати» а спеціальним призом були нагороджені «Дурниці». Отаке життя з його вічною проблемою батьків і дітей.

На фотознімку члени дитячого журі кінофестивалю «Молодість – 2014»
Фото Олексія ІВАНОВА

Український телепродукт – для безрідних?

Розмова із жителькою Швейцарії спонукала до роздумів.

Мама членів дитячого журі фестивалю, які представляли Швейцарію, приїхала на кінофестиваль «Молодість» разом з трьома дітьми. Тож розговорилися ми з пані Мадлен Чапліц саме з приводу дитячого телевізійного та кіноконенту.

Відомо, що Швейцарія – одна з країн Європи, в якій соціальний захист населення має найвищі показники. Особливою опікою там оточені діти і літні люди. З її слів знаю, що дитяче кіно в Швейцарії можна побачити будь-коли і в будь-якому кінотеатрі. А перегляд дитячих фільмів – це невід'ємна складова культурного розвитку родин із малими дітьми. А от телевізій-

ні дитячі програми, з точки зору моєї співрозмовниці, наповнені надто жорстокими і навіть агресивними анімаційними фільмами. Кіно й телебачення і в цій країні нібито виконують різні соціальні замовлення.

І тут мені пригадалося все, що я знаю про дитячі програ-

ми на українському телебаченні. «Вечірня казка», «На добраніч, діти» – хто вже пам'ятає ці улюблені малюками передачі? А телеканали «Піксель» і «Малютко» нині люблять не лише діти, але й їхні молоді батьки, бо вирости саме на тому анімаційному матеріалі,

про який обурено розповідала моя швейцарська співрозмовниця. Але на цих каналах майже немає продукту від національного виробника. Хотілося розпитати про це керівників «Малютка», але там відповіли, що із пресою спілкуватися не хочуть. Залишається тільки здогадуватися чому.

Мабуть, не кожен має змогу дивитися дитячий телеканал Baby TV, який дає зрозуміти, що система виховання дітей базується на глибокому знанні дитячої психології. Після двадцятої години на цьому каналі можна побачити дитячі казки і послухати колискові, а не роботів-монстрів та музон з архівів хеві-метал.

Лариса БЕЗСМЕРТНА

редакція журналу

ДИТЯЧА СТОРІНКА

ЩОБ ДІТИ, ХТО ВОНИ, ЗМАЛЕЧКУ ЗНАЛИ — ЧИТАЙТЕ З КОЛИСКИ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ!

Фото надано продюсерським центром «Вабурфотостар»

Передплати на будь-якій пошті!

Зайди на наш сайт в Інтернеті: www.feya.net.ua

(Канворд) «Козацький»

Впиши букви, що позначено жовтим кольором у порожні клітинки, і ти дізнаєшся, як називався воїн Запорізької Січі у 18 столітті.

Завдання від професора Головомийка *Хто вже прочитав?*

Батьки передплатили своїм дітям: Оленці, Степану, Ігорю, Васильку і Юркові – журнал «ВДГ» і вони отримали свій примірник. А один із хлопців навіть встиг прочитати журнал! Сестричка Оленка зацікавилася, хто вже прочитав його. А хлопці вирішили загадати сестричці загадку, щоб вона сама здогадалася, хто ж прочитав «ВДГ»:

Степан: Журнал прочитав Василько.
Ігор: Я не читав журнал.
Василько: Журнал читав Ігор.
Юрко: Ігор не читав журнал, а мив посуд.
Хто з хлопців прочитав журнал, якщо вдома, що лише один із них сказав правду?

ОГОЛОШЕННЯ

palace-ukraine.com

замовлення квитків

247 23 03

ПОДОРОЖ У
НОВОРІЧНОМУ ЧАСІ

З 28 по 31 грудня 2014 року
З 02 по 10 січня 2015 року

ВИСТАВИ: 11:00; 14:00

ОРГАНІЗАТОР: НПМ "УКРАЇНА", тел. +38 (044) 247 25 55

■ БЕЗОПЛАТНЕ ОГОЛОШЕННЯ

Умови для публікацій безоплатних оголошень у тижневику «Культура і життя»

1. Подача оголошення будь-яким передбаченим для цього способом вважається письмовою згодою фізичної особи на обробку її персональних даних та їхню публікацію у відповідних межах.

2. Безоплатно приймаються приватні оголошення на теми, пов'язані з культурою (приватні уроки музики, вокалу, подарую книжку, картину, шукаю роботу в театрі, продаю музичний інструмент, приймаю замовлення на виготовлення народного одягу тощо).

3. Подана інформація друкується українською та російською мовами.

4. Безоплатні оголошення приймаються на вирізаних із газети купонах та

– надісланих поштою;

– по телефону/факсу +38 (044) 498–23–64;

– за допомогою СМС-повідомлень на номер телефону +38 (067) 394–97–21 згідно з формою купона;

– в редакції газети: Україна 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1;

– через електронну пошту згідно з формою купона nvu.kultura.sale@gmail.com.

5. На одному купоні можна замовити публікацію лише одного приватного оголошення.

6. Безоплатне оголошення публікується протягом двох тижнів із часу його отримання.

7. Кількість безоплатних оголошень від однієї фізичної особи не може перевищувати трьох за місяць.

8. Текст оголошення повинен починатися з предмета оголошення.

9. Оголошення про загублені документи приймаються лише в редакції.

10. Редакція залишає за собою право редакторських правок у поданому оголошенні. Інформація, яка не відповідає зазначеним умовам, НЕ ПУБЛІКУЄТЬСЯ.

11. Обсяг оголошення – до 25 слів.

12. Претензії з приводу затримки чи втрати оголошень, відправлених поштою, редакція не приймає.

13. Оголошення, подані для газети, надалі дублюватимуться на порталі uaculture.com.

14. Редакція може змінювати вимоги щодо змісту та умов публікації оголошень.

15. У випадку виявлення недобросовісної інформації (подання оголошення на чужі номери телефонів або адреси) редакція передає відповідні матеріали для розслідування правоохоронним органам.

Редакція застерігає: відповідальність за інформацію в оголошеннях несуть їх подавачі, зміст поданого оголошення повинен відповідати вимогам чинного законодавства та нормам моралі.

Безоплатне оголошення

Текст оголошення _____

Телефон _____

ПІВ _____

Адреса _____

Підпис _____

редактор
Руслан ОНОПРИЄНКО

ПІСЛЯМОВА

**ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
ПРОПОНУЄ:**

Повний PR-супровід фестивалів

громадських ініціатив та акцій, вернісажів і виставок

Медіа та інформаційне партнерство

Організація прес-конференцій та прес-турів

Дизайн і верстка, підготовка до друку листівок, каталогів, збірників тез, книг і періодичних видань

Поліграфічні послуги: друк від візитки до подарункового фотоальбому

Фотозйомка – репортажна, студійна

Реклама в загальноукраїнських та регіональних ЗМІ

Стара гасова лампа

Надія ПАСТЕРНАК

Він завжди кудись поспішає вузькими вуличками старого Львова, але завжди має час завітати до затишної кав'ярні на Вірменській чи деінде з тим, кого «сто років не бачив».

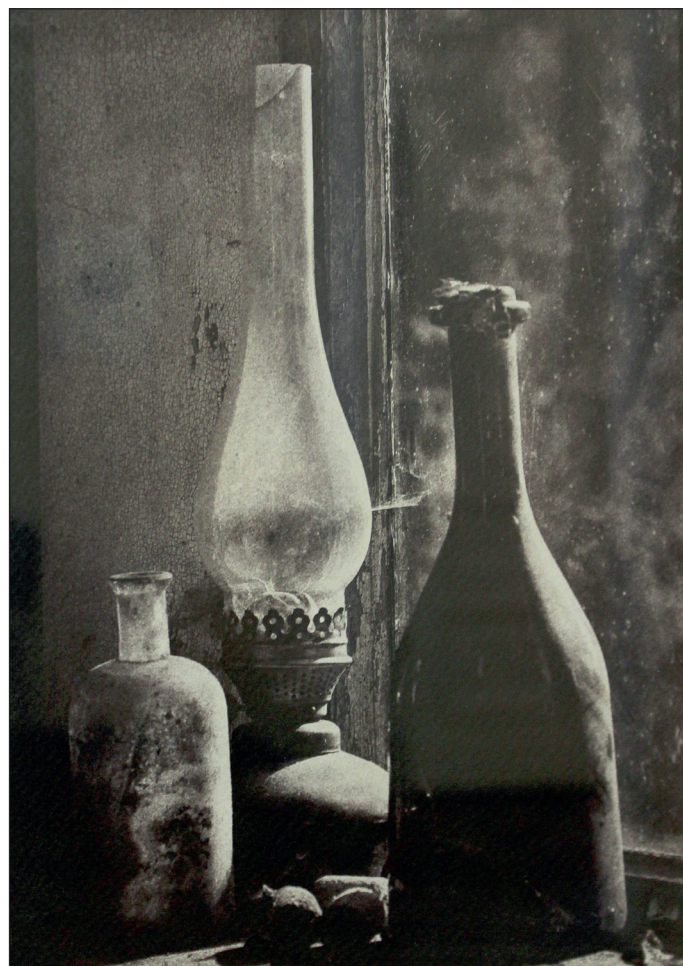
В одного з маестро львівської світлини – ювілей – і творчий, і просто життєвий. Й у зв'язку з його першим шістдесятиліттям у Музеї етнографії і художнього промислу відкрилася його персональна виставка. На ній – усього сорок робіт, але вони чітко розкривають багатогранний творчий фотографічний талант цієї непереїсної людини.

Олько (а саме так його називають журналісти та друзі по творчому цеху) каже, що працював над ними майже рік, але використав відзняті кадри й десяти-, й п'ятнадцятирічної давності.

Для виготовлення фотознімків вибрав техніки, які уже забувають у наш «зварйований» час (так каже Олько. – Авт.) цифрової фотографії: ціанотипію, альбумен та використання бромосрібної емульсії власного виробництва. Ними послуговувалися наприкінці XIX – на початку XX століття. Автор вважає, що саме такі техніки розкривають справжній дух фотографії.

Жанри й тематика його робіт різноманітні: натюрморт, пейзаж, портрет, ню – і пронизані глибоким філософським змістом, запам'ятовуються надовго.

Ось ідуть біля Личаківського цвинтаря двоє молодих лю-

дей, а за їхніми спинами падає небувалий, як для Львова, сніг. На іншій світлинці – стара сільська хата з розпанаханим навіпіл парканом, ще на одній – натюрморт зі старими мештами, вкритими павутинням. Вони належали другові-фотографу, який передчасно пішов із життя.

Стара гасова лампа, старий автомобіль... Щось занадто часто епітет «старий» чіпляється до тих Олькових знімків, але є на них і молоді дівчата,

які демонструють вічну юність і красу жіночих форм...

Забула сказати, що виставка називається, як це нині модно, по-англійському HAND-MADEGOOLE 40X60, що можна перекласти як «Творення рук Олега Огородника».

Далі – пряма мова митця:

– Я звернувся до такої старої техніки, бо цифрова фотографія вже трохи дістала. Вирішив самотужки покривати папір емульсією і друкувати знімки. Діяв так на хлопський

розум, щось вичитував, але точного рецепта ніде немає, тому вивів якийсь свій. Щось почало виходити, але мене ця якість не влаштувала.

Згодом я познайомився з фотографом Петром Грициком, який живе в Америці і щороку приїжджає в Україну. Він мене навчив техніці альбуміну. Вона потягнула за собою купу видатків, бо треба було і хімію купувати, і все решта, але мені це було цікаво.

Тож беруться яйця, розділяється жовток і білок, білок збивається в безе, потім все це осідає... На 50–60 аркушів фотопапєру треба 21 яйце і ще купа реактивів. Це все змішується і накладається на папір, і він уже може лежати хоч рік, хоч два, хоч десять років, а потім, щоб робити знімки в цій техніці, треба ще розбавити азотнокисле срібло, яке теж коштує недешево, і видрукувати контактний знімок.

Негатив має бути великий, тому потрібно мати спеціальну рамку. У цій техніці є ще й інші нюанси, я б навіть сказав – секрети.

... Хочу познімати натюрморти, поки ще не випав сніг. На балконі в мене є купа різного старого начиння і старий креденс, який вдалося врятувати під час ремонту (його хотіли викинути). Так-от, зараз займаюся тим креденсом і ще хочу поїхати десь на природу.

Я не люблю веселих фотознімків, і саме зараз та пора пізньої осені, коли стан природи сумний. Хочу щось цікаве познімати і видрукувати в цих старих техніках.

Повну версію читайте в новому номері журналу «Українська культура»

Фотознімок Олега ОГОРОДНИКА

Газета «Культура і життя»

№ 45 (4616), 7–13 листопада 2014 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Черговий редактор

Світлана СОКОЛОВА

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Роман РАТУШНИЙ

Видавнича рада

Євген БУКЕТ, Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Яніна ГАВРИЛОВА, Валерій ГРИЦЕНКО, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Олесь ЖУРАВЧАК, Наталка ІВАНЧЕНКО, Наталія КОВАЛЬ, Андрій КУРКОВ, Наталія ЛИГАЧОВА, Лариса НІКІФОРЕНКО, Руслан ОНОПРИЄНКО, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ, Артем СТЕЛЬМАШОВ, Ліліана ФЕСЕНКО, Антон ФІЛАТОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498-23-65

Інтернет-портал <http://uaculture.com>

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф»,

м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Тел.: (044) 581-68-15

e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498-23-64; +38 (098) 335-99-94

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2014

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2015 р.:
півріччя – 89,19 грн; 3 місяців – 45,42 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 10 000

Ціна договірною

4 820 157 9400 13 45